Poštnina plačana v gotovini | Leto LVI. | V Ljubljani, v torek, dne 10. julija 1928. | Št. 154. | Posamezna številka 2 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo - Uredništva telefon št. 2050, upravništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Glavna smernica

vlade ob reševanju sedanje krize je bila ta, da se najde izhod iz položaja na strogo parlamentaren način. Bilo je neobhodno potrebno preprečiti, da ne bi nastal znotraj in zunaj države napačen videz, kakor da se zaradi zločina nekega eksaltiranega posameznika država nahaja v izrednem stanju. Vlada, ki se zaveda svoje popolne nekrivde na žalostnem dogodku, ni smela trpeti, da brezvestni demagogi dajejo dogodkom 20. junija političen značaj, katerega po svoji naravi sploh nimajo. Naravno ogorčenje hrvatskega naroda, ki ga hočejo zli elementi izrabiti za svoje oblastiželjne svrhe, pa je bilo treba obrniti v pravilno smer, s čemer bi bila tkzv. KDK opozicija lahko popravila, kar je bila zagrešila s svojo protiparlamentarno, nelojalno in demokratizem rušečo taktiko, ki je vedla do najžalostnejših posledic.

Zato je vlada ohranila mir in red, potem pa je sama otvorila krizo, da se Hrvatom omogoči udejstvovati se v vladi. Pri tem je bila prva skrb vladne večine, da se varujeta parlamentarizem in demokracija.

Najpreje se je poklical Aca Stanojević, torej oseba, ki po svoji politični preteklosti, mentaliteti in dosedanjem delovanju gotovo ni niti v najmanjši zvezi s tem, kar se je zgodilo. In ko je opozicija to odbila, se je ponudilo Radiču samemu, da sestavi delovno vlado ali pa celo volivno vlado, ako bi se tozadevno sporazumel z vlado in strankami večine. Toda pod zlim vplivom Pribičevičevim je Radič a limine odklonil vsako redno, parlamentarno in sporazumno rešitev in izjavil, **da se z večino principielno ne razgovarja in zahteval, da ta poklekne pred njegovim diktatom.** Tako se zdi, kakor da bi hotel Radič umetno ustvarjati neko izredno stanje, predstavljati državo in v nekaki katastrofalni krizi svojih temeljev, izzvati pretresljaje do dna, preokreniti **ves političen razvoj nazaj v svoje svoječasne zamisli, ki so doživele popolen polom.**

Zraven njega pa vari svoja strupena zelišča **v svojem posebnem** čarovniškem kotlu g. Pribičevič, da razmere razplete in otruje tako, **da bi iz tega izšel on kot diktator — rešitelj Jugoslavije** s pomočjo tistih Hrvatov, ki jih je svoječasno krvavo bičal.

Po takem stanju, ki kaže odsotnost vsake dobre volje, duha pomirljivosti in ozira na druge, ni drugega izhoda, kakor da stranke sedanje večine, potem, ko so vse storile, da se opoziciji zgradi most v konstruktivno in vzajemno in mirno delo na temelju demokracije in soglasja med vsemi, ki tvorijo državo — ni drugega izhoda, pravimo, kot da stranke sedanje večine stvorijo oz. ohranijo vlado, ki je pokazala, da ima dobro voljo, odločnost in moč, da državni voz ohrani v rednem teku, razmere popolnoma pomiri in da Hrvatom časa, da se premislijo, in energično onemogočijo že v korenini vsak poizkus položaj zapletati, izzvati izredne prilike, jih strankarsko izkoristiti v škodo državni skupnosti in narodnega soglasja ter izzvati notranje državljanske homatije.

Še vedno je čas, da Hrvati spregledajo nepomirljivost, ozkosrčnost in svojeglavnost ter brezobzirni egoizem Pribičevičeve politike, ki danes v zelo važnem trenutku diktira HS stranki njeno politično zadržanje. Bridka križeva pot, ki so jo po krivdi ravno teh politikov od 1918 do 1919 hodili, bi jih morala enkrat za vselej izmodriti. Upamo še vedno in sicer z veliko prepričanostjo, da se Hrvati, oziroma HSS, premisli v blagor države, bratske vzajemnosti, ki jo hoče znani zli duh razrušiti.

Inozemstvo obsoja opozicijo

e **Pariz**, 9. julija. (Tel. »Slov.«) »Journal des Debats« in »Temps« se bavita z razvojem jugoslovanske vladne krize. »Temps« kritizira zadržanje Stjepana Radiča in Pribičeviča, ki je še zapletlo političen položaj. »Temps« odsvetuje vojaško vlado, ki bi samo povečala težave. Končno pa vojaška vlada tudi ni potrebna, ker je še vedno mogoče sestaviti vlado s sedanjo parlamentarno večino. Tudi »Journal des Debats« obsoja negativno stališče opozicije. Avgust Gouvain pravi, da je nastopil trenutek, ko se morata Stjepan Radič in Pribičevič jasno izraziti. Potrebno je, da opustita politiko obstrukcionizma in da pokažeta svoj program kot državnika. Kralj se v teh žalostnih trenutkih vede popolnoma taktno in ne zahteva drugega, kakor to, da lahko zadosti zakonitim željam vseh narodov v Jugoslaviji. Nikakor pa ne more izročiti oblasti zlobnežem, o katerih se do danes poznajo le njihove lastnosti ljudskih hujskačev.

Obsodba

Od Ljubljanskega oblastnega odbora smo prejeli:

Ljubljanski dnevnik »Jutro« je v številki 156 z dne 6. julija 1928 prinesel ostudno sliko, s katero nečuveno žali in sramoti voditelja in zakonitega predstavnika slovenskega naroda gospoda dr. Antona Korošca.

Da izrazi Ljubljanski oblastni odbor svojo ogorčeno in najodločnejšo obsodbo nad to brezmejno in slovenski narod v dušo bolečo žalitvijo, je sklenil v svoji seji dne 9. julija 1928 soglasno:

1. da se »Jutro« z današnjim dnem odstrani iz vseh oblastnih uradov in zavodov, ki so v oblastni upravi;

2. da ne bo od danes naprej oblastni odbor, noben oblastni urad in noben zavod v oblastni upravi priobčeval v »Jutru« svojih objav in razglasov;

3. oblastni odbor odklanja nadaljno sprejemanje »Jutra«, četudi je naročnina že poravnana.

Vse to velja dotlej, dokler ne dobi gosp. dr. Anton Korošec za žalitev primernega zadoščenja.

Normalen in parlametaren razvoj

r **Belgrad**, 9. jul. (Tel. »Slov.«) **V teku včerajšnjega in današnjega dneva se niso storili nobeni posebni koraki v razpletu krize. Položaj se še vedno vsestransko raziskuje, da bi se dobila popolnoma jasna slika o tendencah in namerah vseh zainteresiranih skupin. Komunike, ki se je izdal o stališču KDK, je najznačilnejši akt v dosedanjem razvoju krize. Komunike jasno in odločno ugotavlja, da ni govora o kakšni državni krizi, kakor so to hoteli prikazati Predavec, Vilder in drugi voditelji KDK. O državni krizi ni in ne more biti govora, ker je naša država že tako konsolidirana, da je razdraženost dveh politikov ne more dovesti v nevarnost. Zato se sedaj kriza normalno in parlamentarno razvija in tak bo tudi njen zaključek.**

Veliko pozornost je vzbudila vest, da je Nj. Vel. kralj obiskal včeraj v Čačku vojvodo Stepo Stepanoviča, znanega junaka in našega najstarejšega stratega. Sicer je Nj. Vel. kralj snoči pozno ponoči po vrnitvi iz Čačka sprejel notranjega ministra dr. Korošca, danes je na prošnjo sprejel v avdienco Pribičeviča. Pribičevičeva avdienca, ki je trajala od 6 do pol 7 je bila povsem zasebnega značaja. Po lastnih izjavah je Pribičevič prosil za avdienco zaradi tega, da bi se kralju zahvalil v Radičevem imenu, ki sam osebno tega ni mogel storiti, za zavzemanje in veliko zanimanje Nj. Vel. kralja za časa Radičeve bolezni. Na razna vprašanja o tem obvestilu, je Pribičevič odgovarjal, da ne ve, kako se bo kriza razvijala in kako dolgo bo trajala, pač pa da je mnenja, da je položaj v kraljevih rokah. On se čudi temu, da se radi takega njegovega stališča in mištjenja on napada, kajti nelogično bi bilo, da se prične kriza in da bi bil položaj v rokah tistih strank, ki so na vladi. Takozvane četverokoalirane stranke mislijo, da je položaj v njihovih rokah. Pribičevič pa pravi, da stoji na stališču, da je položaj v kraljevih rokah.

Radičevci čakajo

ć **Zagreb**, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj je Stjepan Radić odpotoval iz belgrajske bolnice v Zagreb. Na potu ga je spremilo veliko število poslancev KDK, ki so se z njim odpeljali v Zagreb. Z njim sta se tudi odpeljala zdravnika dr. Kostić in Teodrović, dva bolniška strežaja in usmiljenka. V Zagrebu ga je pozdravil podpredsednik HSS Valetić. Stjepan Radić se je podal najpreje v Seljaški dom, od tam pa na svoje stanovanje na Hercegovaški cesti.

ć **Zagreb**, 9. jul. (Tel. Slov.) Zastoj reševanja krize in odlaganja rešitve po skupni avdienci šefov skupin se smatrata v političnih krogih kot okolnosti, ki dokazujeta, da odločilni činitelji hočejo še enkrat premotriti položaj n da se skuša najti temelj, na katerem bi se KDK sporazumela z vladnimi strankami. Značilno je, da vsi zagrebški listi naglašajo, da se v Belgradu čaka v političnih krogih na to, kako orientacijo bo zavzel Stjepan Radič po vrnitvi v Zagreb. Stjepan Radič pa ne daje nobenih političnih izjav. Njegov organ »Narodni val« v današnji številki ne prinaša nobenih političnih vesti, niti ne govori o političnem položaju, tako da se misli, da Radič čaka na končnoveljavni sklep v Belgradu. Stjepan Radič ni sprejel nobenih časnikarjev. Danes je sprejel od obiskovalcev zagrebškega nadškofa dr. **Bauerja in križevskega škofa dr. Njaradija.** Obisk je bil povsem nepolitičnega značaja in je trajal okrog 20 minut. Radiča je obiskal tudi nadžupan **Heinzel.** Obisk je bil zelo prisrčen, kar je zelo značilno, ker sta bila Radič in Heinzel dosedaj v ostrem nasprotju.

Mislilo se je, da bo takoj po Radičevi vrnitvi prišlo do seje KDK. Radi tega se je mislilo, da bodo poslanci ostali delj časa v Belgradu. Danes pa se je vršila konferenca poslancev KDK v hrvatski sabornici. Navzočih je bilo okrog 30 poslancev. Poročali so o razpoloženju med narodom, niso pa razpravljali o političnem položaju. Po tej seji so se poslanci razšli domov. V Zagrebu je ostalo samo 8 poslancev.

Po seji je podpredsednik **Predavec** izjavil, da se bo vršila seja kluba šele, ko Stjepan Radič popolnoma ozdravi in da se pred ozdravljenjem ne bodo delali nobeni sklepi, niti ne bo Radič dajal političnih izjav.

Glasilo SDS »Riječ« pravi v današnji številki, da bi se bila kriza že rešila, če bi ne bile nastale intrige, ki ovirajo sestavo vlade. Po Pribičevičevi izjavi o lojalnem zadržanju KDK in njenih pravilnih odnošajih nasproti državi je bilo določeno, da se sestavi nevtralna uradniška vlada, ki bi sklicala parlament, ki bi izročil Punišo Račiča sodišču. Nato bi se skupščina razpustila in razpisale izredne volitve. V uvodniku ostro napada vse intrige in pravi, da bo KDK zavzela najostrejše stališče proti tem mahinacijam in intrigam in da se bo borila proti njim.

Značilno je, da današnji »Obzor« poroča iz Belgrada, da je radikalni gl. odbor za to, da pride do sporazuma s KDK in da se z njo sestavi vlada, ki bi najprej izdelala program za delo pred volitvami in za delo po volitvah. »Obzor« pravi, da je za to rešitev večina radikalnega kluba in da nima Vukičević v klubu nikogar za seboj. Proti tem kombinacijam radikalnega glavnega odbora so vstali demokrat, ker bi bili iz te kombinacije izključeni, da je posebno proti tej kombinaciji Voja Marinković.

ć **Zagreb**, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Ranjeni narodni poslanci, ki so včeraj prispeli v Zagreb, se počutijo normalno. Stjepanu Radiću se je temperatura zvišala na 37.5. Zdravniki so ugotovili, da so vsi bolniki izven vsake nevarnosti.

ć **Zagreb**, (Tel. »Slov.«) Današnje številke »Riječi«, »Novosti« in »Jutranjega lista« so bile zaplenjene. »Riječ« radi uvodnika. »Novosti« in »Jutranji list« pa radi priobčitve govora predsednika HSS seljaka Valetiča, ki je napadel narodno skupščino in se o njej žaljivo izražal.

V kri

Na drugem mestu prinašamo sklep ljubljanskega oblastnega odbora, ki pomeni javno obsodbo »Jutrove« klevete.

To obsodbo je slovensko ljudstvo zahtevalo. Zahtevali je niso samo prijatelji in pristaši dr. Antona Korošca, **zahtevali so jo vsi pošteni ljudje.** Imamo čisto konkretne podatke, kako so tudi stalni naročniki in bralci »Jutra«, eksponirani agitatorji liberalnih strank v javnih prostorih ostro obsojali zločinsko kleveto »Jutra« na naslov dr. Korošca. **Zato je oblastni odbor storil samo dolžnost, ki mu jo kot političnemu predstavitelju ljubljanske oblasti nalaga naša javnost, ko je dal duška tej vsesplošni, elementarni zahtevi po javnem zadoščenju.** Sklep oblastnega odbora zato vsa slovenska javnost z največjim zadoščenjem sprejema in ga pozdravlja. S tem činom najvišje samoupravne slovenske oblasti smo vsaj deloma oprali zločin, ki se je zgodil v naši javnosti in ki je našo javnost ponižal v zločinsko ozračje.

Ta dogodek je izrazit dokaz, kam vede nemoralna politika. Liberalno časopisje je v vsem svojem razvoju padalo od stopnje do stopnje. Dokler so liberalci imeli vlado in moč v državi, jim je časopisje z zločinskimi denuncijacijami, obrekovanji in klevetanji vseh slovenskih voditeljev, vseh najodličnejših predstavnikov slovenskega naroda, blatenje Slovencev sploh, skušalo pomagati, da se vzdrže na oblasti. Namen je bil, da se Slovence naslika med Srbi kot državne izdajalce, ki jih mora neprestano stražiti liberalen špion in policaj. To je bila prva doba slovenskega liberalnega časopisja.

Zlo rodi zlo. Ko vse denunciacije niso nič pomagale, ko je veljava naših predstavnikov v Belgradu rastla, ko se je uveljavila sposobnost, požrtvovalnost in poštenost naših voditeljev, ko je slovensko ljudstvo dobilo gotov delež oblasti v državi, tedaj je to časopisje poleg denunciacije, ki je že omedlela, pričelo s kopico novih laži. Izkrivilo in potvorilo je vsako dejanje, obrekovalo vsak čin naših zastopnikov v vladi in naših poslancev v vladni večini, da bi na eni strani povečalo odgovornost naše stranke za nepopularna dejanja, na drugi strani, da z dneva v dan nasuje svojim pristašem peska v oči, češ, saj itak odloča o vsem dr. Gregor Žerjav. Izmed te gomile laži omenjamo samo eno, najstalnejšo in najznačilnejšo. To je, stalno pisanje o vladni krizi. Vukičevičeva vlada se z minimalnimi spremembami drži neprestano že skoro poldrugo leto. Jasno je bilo vsakemu poznavalcu, SDSarski listi so to točno vedeli, da o demisiji te vlade nikdar ni bilo govora prav do zadnjih dni. In vendar je to časopisje doma in v inozemstvu trosilo laž, da vlada pada, da je vlada v demisiji, da se jutri izpremeni režim. Ni minil dan, da se ne bi ta državi, zlasti v inozemstvu tako škodljiva laž ponovila v kakršnikoli obliki v liberalnem listu. Zadnji čas je ta laž postala že tako nesmiselna in tako ogabna, da je vsakdo lahko slišal na vsak korak obsodbo takega pisanja.

Pa nič ni pomagalo. Pravilo: Zlo rodi zlo! je zahtevalo neizprosno svoj obulus. Zato je liberalno časopisje drlo vedno globlje, dokler ni obležalo v smrdljivi mlakuži klevetniške krvi.

Občni zbor Narodne banke

r **Belgrad**, 9. julija. (Tel. »Slov.«) V nedeljo se je vršilo izredno zborovanje akcionarjev Narodne banke. Na dnevnem redu je bilo 1. poročilo glavnega upravnega odbora, 2. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Narodni banki, 3. predlog o spremembah in dopolnitvah pravil Narodne banke. Zboru so prisostvovali: vladni komisar Djokič, zastopnik fin. ministra dr. M. Jovanovič. Za zbor je bilo prijavljenih 397 delničarjev s 34.307 delnicami in 1523 glasovi. Navzočih je bilo 111 delničarjev. Po spominu na pokojnega Srećkoviča je poročal dr. Novakovič. O njegovem poročilu se je razvila debata, v kateri se je obravnaval dnevni red. Vsi predlogi so se sprejeli, nakar se je seja ob pol 2 zaključila.

Danes se je seja nadaljevala. O njej se je izdalo sledeče obvestilo:

»Glavni upravni odbor Narodne banke je imel dne 9. julija svojo sejo, na kateri je bila na dnevnem redu izvolitev kandidata za guvernerja Narodne banke. Na tej seji se je soglasno izvolil za prvega kandidata dr. Dragutin Protič, bivši viceguverner in zastopnik guvernerja. Protič se je zahvalil za izkazano zaupanje in izjavil, da obžaluje, ker iz osebnih razlogov ne more sprejeti te kandidature. Vsi člani upravnega odbora so izrazili obžalovanje, da Protič ne more sprejeti te kandidature ter sprejeli njegovo izjavo na znanje. Nato so se izvršile volitve kandidatov za guvernerja. Na Protičevo mesto je bil izvoljen drug kandidat. Soglasno so bili izvoljeni sledeči kandidati: Ignatije Bajloni, industrijalec in viceguverner Narodne banke, Miroslav Ulmer, član upravnega odbora iz Zagreba, dr. Gedeon Ojungjerski, član upravnega odbora iz Novega Sada, Miloš Savčič in Andrija Radovič, člana upravnega odbora iz Belgrada.«

Dr. Dragutin Novakovič je z ozirom na vesti, da je Narodna banka dala državi posojilo, najodločnejše izjavil, da so te vesti popolnoma brez vsake podlage.

Al. Protogerov ustreljen

v Sofija, 9. julija. (Tel. »Slov.«) General Aleksander Protogerov, znani voditelj makedonskih komitašev in član revolucionarnega komiteja, je bil v soboto ponoči ustreljen na cesti v Sofiji. Težko ranjenega so pozno ponoči pripeljali v bolnišnico ter je v zgodnjih jutranjih urah umrl. Tudi njegov spremljevalec je bil ustreljen. Atentatorji so zbežali in niso znani. Podrobnosti še niso znane.

O osebah atentatorjev se širijo razne govorice. V macedonski revolucijonarni organizaciji, kateri so načelovali Protogerov, Ivan Mihajlov in Pop Kristov, je že dalj časa vladalo nasprotstvo o določitvi kompetenc in o taktiki, ki naj se uvede. Del organizacije je hotel izpremeniti bojne metode, ker sistem atentatov in nasilnih akcij ni imel uspehov, temveč je radi zvišane čuječnosti jugoslovanskih oblasti v Macedoniji večinoma ostal brez uspeha, stal mnogo žrtev in povzročal tamkajšnjemu prebivalstvu zasledovanja in pa škodo, tako da so začeli odrekati pokorščino. Protogerov je bil straten pristaš nasilnih akcij, pa, kakor se zdi, ni mogel prodreti s svojim stališčem, kajti letošnjo pomlad so komitaške akcije izostale. Možno je torej, da so morilci iz macedonske revolucionarne organizacije.

Druga možnost je ta, da je atentatorje iskati med člani federalistične protiorganizacije, ki so tudi Todora Aleksandrova ubili pred štirimi leti. Protogerovo truplo so danes položili na oder v katedrali sv. Sedmočizlenicev, ki je ena od največjih cerkva v Sofiji. Pogreb bo jutri. Ubiti spremljevalec Protogerova se piše Atanas Cecov in je 20 let star. Pri njem so našli grški revolver, grški tobak in grški konjak. Česar se sklepa, da se je Protogerov v zadnjem času nahajal na grški meji. Policija z vso vnemo išče storilce, vendar je zelo neverjetno, da bi dosegla kak uspeh. Nasprotno pa se je bati, da se bo revolucionarna organizacija sama maščevala slično, kakor ob smrti Todora Aleksandrova.

v Sofija, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Atentat na Protogerova je bil izvršen o polnoči v ulici, ki je podnevi zelo obljudena, ponoči pa skoro prazna, ko se je Protogerov vračal z neke konference. Protogerova je vedno spremljal mlad mož, ki je bil njegov telesni gardist. Ta je bil na mestu mrtev, Protogerov pa je bil ranjen v glavo ter je umrl po treh urah, ne da bi se zavedel. O osebah atentatorjevih in njihovih motivih dosedaj ni nobenega sledu. Ugotovljeno je samo to, da so atentat izvršile tri osebe. Protogerov je bival v Sofiji vedno le začasno in ni imel stalnega bivališča. Njegove dispozicije o bivanju v Sofiji so bile vedno strogo tajne. Atentatorji so ga torej morali ali že dalje časa zasledovati, ali pa so bili o njegovem vsakočasnem bivališču natančno poučeni, da so mogli ravno to prazno cesto izbrati za napad.

Atentat na Ahmed beg Zoga

r Belgrad, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Veliko senzacijo so tukaj vzbudile vesti o atentatu na Ahmed beg Zoga in uboj generala Protogerova. Obadva slučaja se spravljata tukaj v organsko zvezo. Atentat na Protogerova se tukaj smatra kot delo zastopnikov tiste struje v makedonski organizaciji, ki je proti italijanofilski Protogerovi politiki. Kakor znano, je Protogerov bil proti vladi. Merodajni krogi v Bolgariji vodijo na lastno pest italijanofilsko politiko, in je šlo v tem tako daleč, da je makedanski organizaciji pretila nevarnost, da postane slepo orodje v rokah fašizma. Radi tega je bila Protogerova akcija zelo neljuba ne samo makedonski organizaciji in tistim elementom, ki zagovarjajo slovanofilsko politiko, marveč celo tudi merodajnim krogom v Bolgariji. Uradna Bolgarija se z ozirom na stališče velesil nikakor ne namerava vezati na Italijo, marveč smatra, da je treba biti v tem oziru v soglasju s tendencami, ki vladajo pri velesilah. Zato se smatra, da si izvršili atentat na Protogerova zastopniki te struje. Kot njegov namestnik, ki bi eventuelno prišel v ozir, se imenuje Tornalevski in Vanče Mihajlev.

Nove volitve v Grčiji

v Atene, 9. jul. (Tel. »Slov.«) »Elevteron Vima« piše, da bo Konduriotis najbrže pristal na izpremembo volivnega zakona, ki jo zahteva Venizelos. Če pa bi predsednik republike na to ne pristal, bi vlada demisijonirala, ker smatra pri sedanji volivni pravici za nemogoče, dati državi močno vlado. Liberalci pa postavljajo kot najvažnejšo programno točko vprašanje proporca. Dekret o razpustitvi parlamenta je bil danes objavljen. V njem je dan novih volitev določen na 19. avgusta, sestanek novega parlamenta pa na 17. septembra. Predsednik republike Konduriotis se nahaja v težkem položaju. Rojalistični politiki in listi označujejo izpremembo volivnega zakona, ki jo zahteva Venizelos, za nezakonito, in zahtevajo od Konduriotisa, da Venizelosov predlog zavrne. Zdi se pa, da hoče Konduriotis ustreči Venizelosu, ki bo jutri v avdijenci zahteval končno odločitev. Rojalistični listi trdijo, da grozi Venizelos z vojaškim pritiskom na predsednika, kar pa Venizelos odločno zanika.

Turška zunanja politika počiva

v Carigrad, 9. jul. (Tel. »Slov.«) Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej je s svojo rodbino odšel na večtedenski dopust na Dunaj. Vaš dopisnik doznava: To potovanje pobija vse fantastične govorice o tem, da se vrše važna pogajanja. Sicer je Turška v načelu pripravljena k temu, da sklene z vsemi državami pogodbe o nenapadanju, vendar pa se sedaj ne pogaja niti z Jugoslavijo, niti s Španijo ali Anglijo o takem paktu. Predpogoji za tako pogodbo z Jugoslavijo so isti, kakor za pogodbo z Grško, namreč ureditev vseh spornih vprašanj, kakor vrnitev v Jugoslaviji zaplenjenega turškega imetja. Kako malo uspešna so bila dosedaj pogajanja, dokazuje dejstvo, da novi turški poslanik za Belgrad, ki je bil imenovan že pred več meseci, še sedaj ni zasedel svojega mesta. Vse vesti o tem, da bi Turška pristopila k tej ali oni skupini držav, so brezpredmetne kombinacije, ker Turška striktno odklanja udeležbo pri kombinacijah, ki bi bile naperjene proti drugim državam, pripravljena je samo vsak čas vstopiti v Društvo narodov, če se ji zagotovi mesto v Svetu društva narodov.

Novosadska vremenska napoved. Tiho, lepo, vedro. Temperatura se bo zelo zvišala. V severnih krajih se je bati neviht.

Izpopolnitev Mussolinijeve vlade

v Milan, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Nenadoma je v Italiji izbruhnila ministrska kriza, ki pa je že končana. Finančni minister grof Volpi in prosvetni minister prof. Fedele sta včeraj predložila Mussoliniju svojo demisijo, ki je bila sprejeta. Mussolini je imenoval za novega finančnega ministra senatorja Mosconija, odličnega uradnika višje uprave, bivšega Giolittijevega kabinetnega šefa in guvernerja Julijske Benečije po vojni. Prosvetno ministrstvo je bilo izročeno dosedanjemu ministru za narodno gospodarstvo Beluzzo, za ministra za narodno gospodarstvo pa je bil imenovan dosedanji državni tajnik v prometnem ministrstvu poslanec dr. Aleksander Martelli. Razen tega je bilo imenovanih 8 novih državnih podtajnikov: v finančnem ministrstvu poslanec inž. Casalini in prof. dr. Rosbock, ki je svoječasno spremljal D' Annunzija kot legijonar na Reko in je bil že sodelavec prejšnjega finančnega ministra Stefanija, v poljedelskem ministrstvu poslanca Josa, v ministrstvu za narodno gospodarstvo historika bolonjske univerze prof. Leichta, v industrijskem ministrstvu poslanca Lossona, v resortu za javna dela poslanca Crolalanza, v prometnem ministrstvu pa poslanca Ricardija in Cao.

v Rim, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Oficiozno se zatrjuje, da spremembe v italijanskem kabinetu niso velikega pomena. Naglaša se, da je Mussolini oddal mesto državnih podtajnikov drugim političnim možem, da naj bodo neka visoka šola za politiko s hitrejšimi spremembami. Sprememba v finančnem ministrstvu se je pričakovala že dalj časa, ker je postal grof Volpi utrujen. On smatra, da je njegovo delo kot finančni minister končano s stabilizacijo lire in s preureditvijo italijanske Narodne banke. Presenetilo pa je, da je odstopil prosvetni minister Fedele in da je minister za narodno gospodarstvo Beluzzo prevzel prosvetno ministrstvo.

Giolitti težko bolan

v Milan, 9. julija. (Tel. »Slov.«) Bivši italijanski ministrski predsednik Giolitti je po poročilih, ki prihajajo iz njegovega piemontskega rojstnega kraja Cavourja, na smrtni postelji. Bil je že nekoliko časa bolan, sedaj pa se je njegovo stanje naenkrat tako poslabšalo, da je moral njegov domači zdravnik poklicati specialiste iz Turina. Zadnjo noč je prebil zelo nemirno.

Premislite

Vsa opozicija, zlasti pa SDS, zlorablja belgrajski zločin v politične namene. Grda politična borba teh ljudi se ne ustavlja niti pred smrtjo, niti pred krvjo. Nasprotno, kri jim služi za agitacijsko sredstvo, hudodelec za reklamo. Iz zločinskega dejanja enega človeka hoče opozicija, zlasti pa SDS, ustvariti politično-zgodovinsko važen dogodek, ki naj tej stranki pomaga na državno krmilo. Torej radi krvi in potom krvi, po zaslugi hudodelca mora dobiti SDS oblast.

Druga stran zlorabljanja zločina je zločinsko-lažnjiva demagogija. V tej službi prinaša SDS-arsko in radičevsko časopisje naslove: »Krvava vlada«, »Krvavi režim«, »Krvavi sistem«, »Krvava vladna večina«, »Belgrajski hegemonistični morilci«, »Vsi klerikalci so morilci«, in v tem tonu tudi piše. Zlasti je ta ogabnost pri nas v Sloveniji prešla vse meje. Ko je vendar jasno, da nismo Slovenci imeli pri vseh belgrajskih dogodkih nič opraviti, niti posredno niti neposredno, ko je dr. Korošec dal pri prvi priliki, ki se mu je nudila, morilca takoj brez besede aretirati, ko v Sloveniji nikomur niti na um ne pade, da bi umor odobraval, se perfidna gonja o klerikalnih morilcih ponavlja že od 21. junija neprestano vsak dan. Po tej logiki bi mi že leta in leta lahko pisali tako-le:

Liberalci so ugonobili Jadransko banko. 100 milijonov slovenskega narodnega premoženja so izročili fašistom. Zato so vsi slovenski liberalci goljufi in narodni izdajalci. Nihče naj nikamor, kjerkoli ima kak liberalec v denarnem zavodu kaj vpliva, ne nosi nobene pare, ker bo za svoj denar gotovo ogoljufan in je najbolj gotovo, da bo s svojim denarjem služil našim narodnim sovražnikom.

Gotova skupina znanih liberalcev je z goljufivimi mahinacijami ugonobila Slavensko banko in s tem slovensko in hrvatsko narodno premoženje oškodovala za pol milijarde dinarjev. Zato so vsi slovenski liberalci tatovi na debelo. Kdor hoče, da bo okraden, naj gre v liberalno družbo in naj nosi v liberalne zavode in institucije hranit svoje premoženje.

Gotovi organizirani liberalci so ubili rudarja Fakina v Trbovljah, so streljali v Ljubljani pred pošto, so se upirali oblasti, so navijali delavcu prste. Zato so vsi liberalci morilci, ubijalci, mučilci, so krvavi nasilneži, je vsa liberalna politika krvava, z eno besedo, vse, kar nosi liberalno firmo, vsega se drže srage ljudske, nedolžno prelite in izsesane krvi.

Pravtako, bi mogli mi zapisati, da so vsi slovenski liberalci skupine goljufov, tatov in morilcev.

Hinavščina Pribičevič-Radičeve koalicije

Nekateri ljudje vse pozabijo. Med te duševne reveže moramo šteti tisto maso, ki uživa dnevno »Jutrovo« modrost in pri tem prav ničesar ne misli. Kar so včeraj proslavljali, danes preklinjajo in kar so preklinjali, sedaj blagoslavljajo. Pravi »Jutrov« vernik veruje vse. Verjel je leta 1922., da je Žerjav pravi centralist, verjame, da je danes za revizijo, verjel je, da je Radič nesreča za državo, verjame, da je sedaj njen rešenik. Pri tem ne pomisli, da so ga njegovi voditelji vlekli takrat za nos, ali pa da ga vlečejo danes.

Le par zgledov podamo danes, da vidijo naši bralci, kako obrača SDS plašč po vetru:

HEGEMONISTI.

»Zato si upamo zapisati pošteno, da je največja sreča za Jugoslavijo, da je v njej en plemenski element v premoči. Mislimo si položaj, da so si Hrvatje in Srbi enako močni! Bog nas varuj pred prizori, kako bi si medsebojno uničevali delo in uspehe, dokler ne bi nova Bregalnica odločila usode bratskega spora. (Jutro 10. septembra 1922.)

In ti ljudje očitajo danes SLS, da je za srbsko hegemonijo. Licemerci!

O HRVATIH IN RADIČU.

»Zagreb je gnezdo partikularizma in plemenskega separatizma.« (Jutro 6. julija 1922.)

»Bratom Hrvatom moramo vedno znova reči, da s silo ne bodo ničesar dosegli. Kakor pokažejo voljo za bratsko sporazumevanje, bomo mi Slovenci prvi, ki jim bomo delali pot, saj mi najbolj čutimo vso težo njihove abstinenčne politike.

Pozitivno sodelovanje sedanje hrvatske opozicije pri upravi države bi baš Hrvatom dalo položaj pravih arbitrov v naši državni politiki.

Naša država pa je na drugi strani močna dovolj, da premaga vse abstinente. Iskreno želimo, da se tudi večina hrvatskih zastopnikov loti praktičnega dela v državni politiki. (Jutro 19. julija 1922.)

Primerjajte, kako pa danes hujska demokratsko časopisje proti delu v narodni skupščini. Kdo goni Hrvate še nadalje v opozicijo?

In spet:

»Stališče napram Stjepanu Radiču je od vsega početka jasno. Kakršnikoli meritorni razgovori z voditeljem HSS so za demokrate mogoči predvsem le pod dvema načelnima pogojema: Vršiti se morajo s priznano predpostavko, da je narodno in državno edinstvo izven vsake diskusije in voditi ne morejo k nobeni rešitvi, ki leži izven parlamenta in njegove ustavne pravice odločevati v vseh zadevah, tičočih se ureditve naših notranjih razmer. Preko tega nas ne popelje nobena fraza »o bratskem sporazumu«, ker ni mogoč noben kompromis na račun Jugoslavije. V tem smislu, da bi se Hrvati in Srbi sporazumeli kot »dva naroda«, torej z nekako nagodbo, ne priznava demokratska stranka nobenega »hrvatskega vprašanja«. Tak sporazum nasprotuje njenemu bistvu, ali njeni jugoslovanski ideologiji.« (Jutro 18. oktobra 1922.)

Ko bi bratje Hrvati ponovno brali to zanikanje hrvatskega »naroda«, bi morda le drugače sodili o Pribičeviču in njegovi slovenski družbi. — Zanimivo je, kako slovenski demokrat vrže čez plot vso svojo »jugoslovansko ideologijo«, če to prija njegovi trenutni politični taktiki.

ŠE ENA O JUGOSLOVANSKI IDEOLOGIJI.

»Ime jugoslovansko je samo po sebi program: jugoslovanstvo je negacija teorije o treh narodih, ono je integracija treh plemen v en narod. Z njim se potiska plemensko čuvstvo navzdol v drugo kategorijo, ki se ima podrediti velikemu nacionalnemu idealu.« (Jutro 26. oktobra 1922.)

In danes? Kako pišejo o slovenskem in hrvatskem narodu! Kdaj so igrali hinavščino takrat ali danes?

ZA REVIZIJO USTAVE?

Kdo bo verjel našim demokratom, če pišejo danes, da so za revizijo ustave, če pa beremo v »Jutru« 28. junija 1922:

»Pred letom dni je bilo izvršeno najplemenitejše maščevanje za prvi Vidov dan, proglašena je bila Vidovdanska ustava, Magna charta končnega ujedinjenja celokupnega našega naroda, pričetek nove zgodovine jugoslovanstva.«

Pa, da! Pričetek žalostne dobe, ki smo jo oznanjali takrat, ko smo rotili slovenske poslance, naj ne glasujejo za centralizem. Ali bi bilo mogoče danes krvoprelitje v narodni skupščini, če bi Žerjav in Pucelj ne glasovala za centralizem? Kdo je sokrivec žalostnega 20. junija 1928, če ne tisti, ki so bili za ustavo 28. junija 1921.

MI IN SRBI.

Danes nam očitajo, da smo preblizu Srbom. S tem nas hočejo pri ljudstvu očrniti demokratski demagogi. Kako so pisali poprej?

»Nič drugega kot golo sovraštvo do države, sovraštvo do bratskega nam srbskega plemena, drži klerikalno stranko pokonci.« (Jutro 29. aprila 1922.)

Vsak naš bralec ve, da se mi nismo v tej stvari izpremenili. Sovraštva nismo poznali in ga ne poznamo. Gornje besede pa pričajo ponovno, kako grdi denuncijantje so bili in so v demokratskih vrstah.

In zakaj? »Jutro« 23. decembra 1922 pove naravnost:

»Da se je držalo klerikalce od odločilne besede v vladi stran, to je v glavnem zasluga demokratske stranke.«

Kakor nekdaj, tudi sedaj! Boj »klerikalcem«, to je višek narodnosti Pribičevičevih in Žerjavovih ljudi. Slovenski narod, njegovo gospodarstvo, delavec in kmet — kaj vse to v primeri z bojem proti SLS. Zato pa je SDS tako zavozila, zato tako strašno oškodovala naš narod. »Klerikalce« je »držala od odločilne besede«, to je bilo njeno delo. **In še to je danes končano.** Zlomljena je vsa moč SDS, zlomljen njen vpliv — polomljena tudi njena načela. **Ni je programatične točke SDS, ki bi ne pljunili njeni lastni voditelji nanjo.** Res velike duševne omejenosti je treba, da kdo še koraka za to pogrebno procesijo.

Mi pa lahko ponovno poudarjamo: Bili ste nas in pritiskali kot nekdaj Hein v stari Avstriji. Niste nas uklonili. Niti ene točke svojega programa ni SLS nikoli zatajila. V tem je njena moč.

Dunajska vremenska napoved za 10. julij. Najprvo večidel jasno in deloma zelo vroče, potem morda nevihte s padcem temperature, nastop zahodnih vetrov.

Svet v slikah

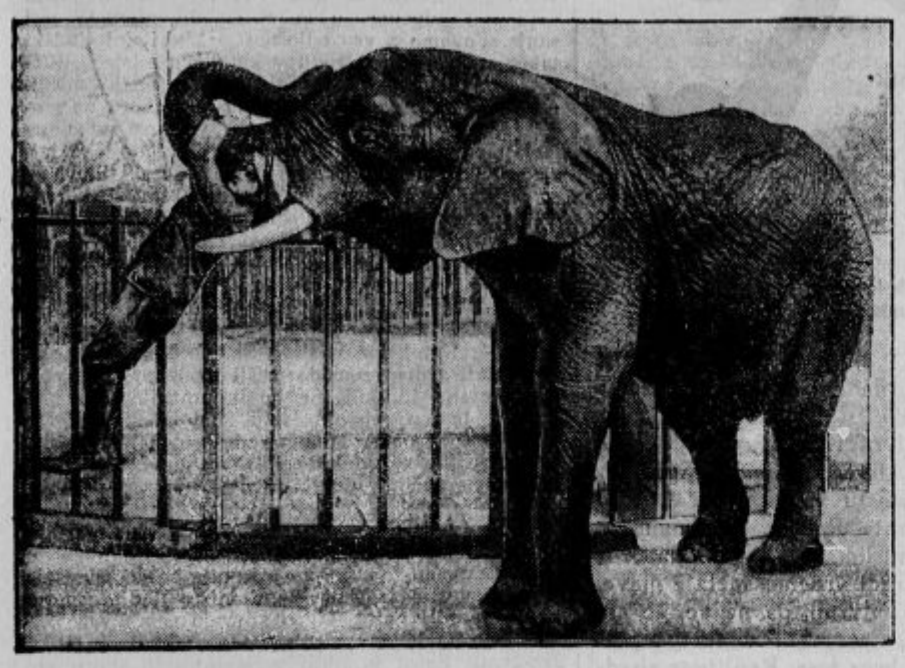

Slon Toto v rimskem zverinjaku,
ki je sedaj ubil že drugega človeka in so ga zato ustrelili. Prva Totova žrtev je bil živinozdravnik, ki ga je hotel operirati, druga pa njegov dolgoletni strežnik, s katerim je slon toliko časa udrihal ob železno ograjo, da je bil mrtev

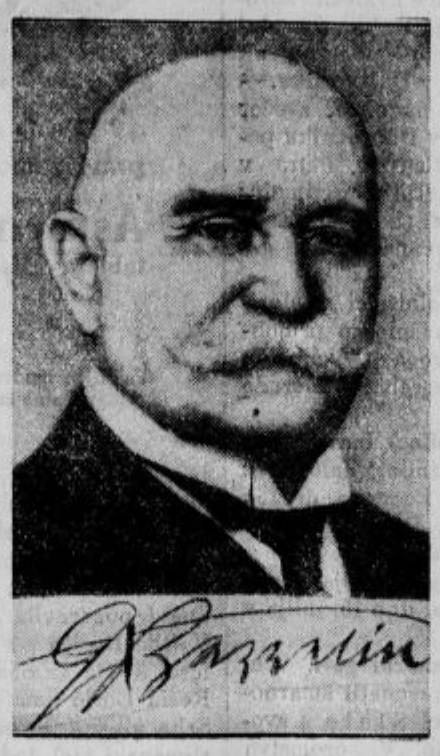

Grof Ferdinand v. Zeppelin,
ženijalni iznajditelj togega zrakoplova, je 8. t. m. obhajal 80 letnico svojega rojstva.

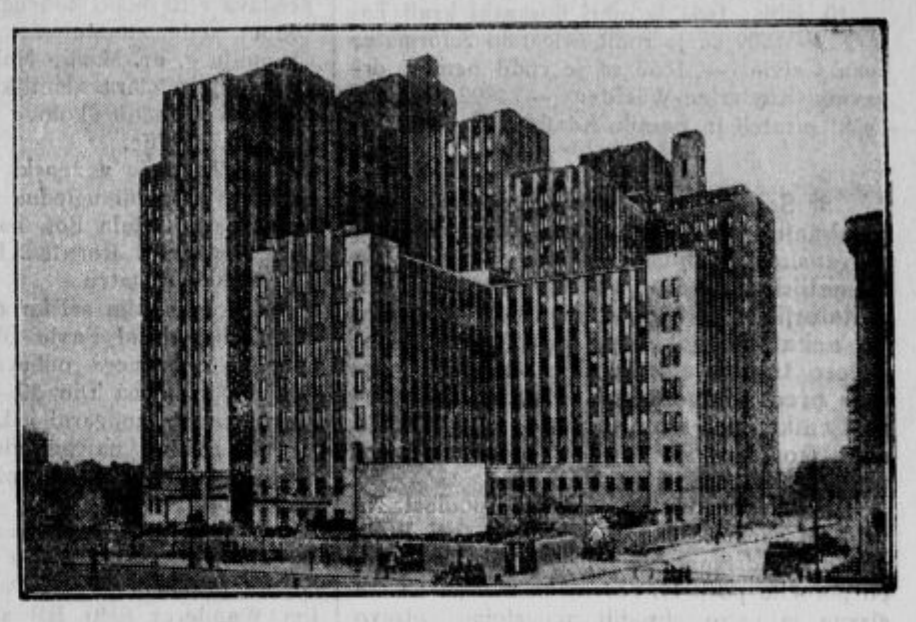

Nova klinika v Newyorku
kot največja bolnica na svetu. V zgradbah, ki jih kaže naša slika, so nameščeni oddelki: Vanderbiltova klinika, bolniška služba Presbiterjanske bolnice ter zobna in ustna klinika Kolumbijske univerze.

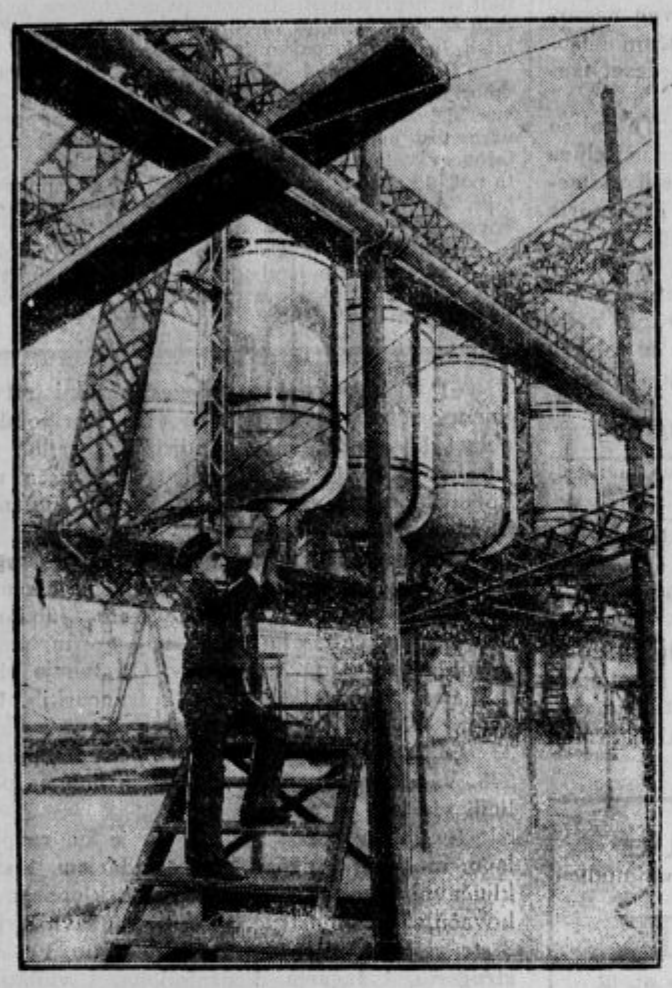

Najnovejši Zeppelin: »L. Z. 127«
Skupina tankov z gorivom v notranjosti zrakoplova

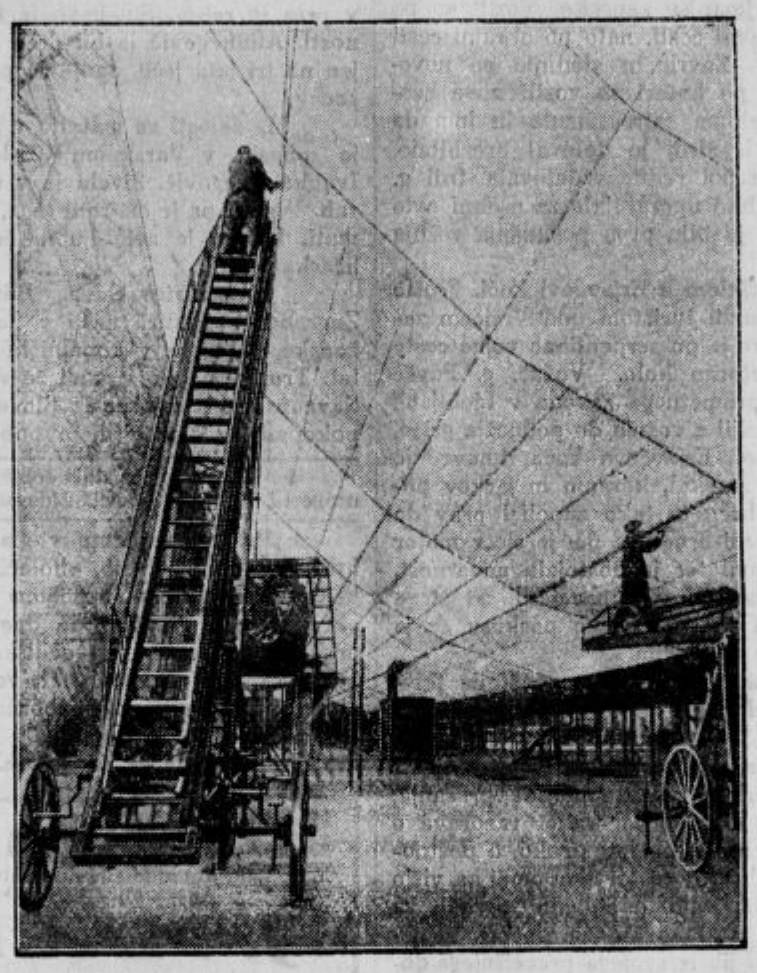

»L. Z. 127«
235 m dolgo in 33.5 m visoko zrakoplovno telo, ki more sprejeti 105.000 kubičnih metrov dvigalnega plina.

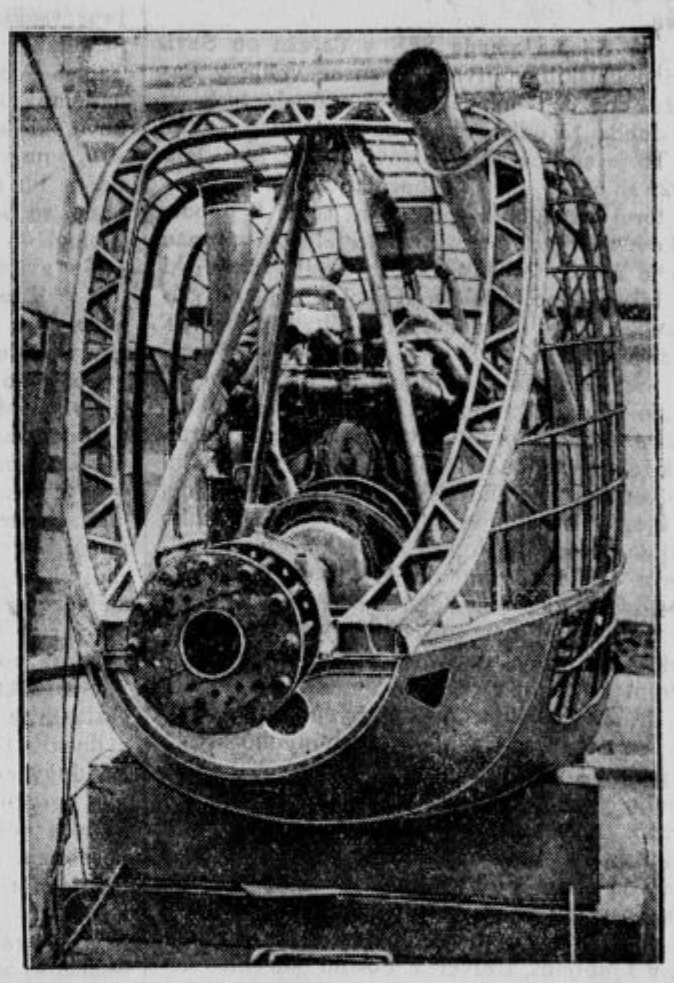

»L. Z. 127«
Ena izmed motornih gondol z Maibachovim specijalnim motorjem pred montiranjem. — Novi zrakoplov so krstili dne 9. t. m.

Dr. V. Šarabon:

Okoli jezera Erie

Pri gospodu Mallyju smo imeli večerjo. Blizu jezera Erie (izg. iri) je majhna hišica z velikim golfskim igriščem naokoli. Tam smo bili in smo dan krašenja lepo zaključili. Videl sem tudi, kako se igra pravi golf. Prav zelo vesel sem bil, ko je govorila gospa Rogljeva tako lepo slovenščino, brez primesnih spakedrank.

Prišel je zadnji majnikov dan. Opravil sem še, kar sem imel opraviti. Kosil sem pri g. župniku Ponikvarju; popoldne sva obiskala še nekaj znancev, in sem vzel od njih slovo ter pozdrave za domovino. Zvečer sem v Narodnem domu predaval o lepotah Slovenije; v v Clevelandu je 30.000 do 40.000 Slovencev, Narodni dom ima menda 1200 sedežev, ali pa še 1500, pri mojem predavanju je bilo navzočih 194 oseb. Jaz zares nisem kriv. Svoto, ki sem jo nabral, 35 dolarjev, sem porabil za vožnjo v Detroit in naprej. Toliko v vednost vsem onim, ki se za to zanimajo.

Zvečer sem bil še na dveh krajih povabljen in obakrat prav prisrčno sprejet. Spal sem kot zmeraj pri prijatelju Perkotu. Tam sem bil nekakšen sogospodar v hiši. Se bom hvaležno spominjal. Ko sem bil prvič v Clevelandu sem spal v hotelu. Itd.

Perko me je zapeljal drugo jutro na kolodvor; podala sva si roko, in oddrdral sem proti Detroitu.

Rekli so mi bili, naj nikar ne hodim v Detroit; tam da je prav malo Slovencev in da so vsi raztreseni. Pa sem vseeno šel, zvabilo me je prijazno Ambrožičevo pismo. Peljal sem se skoz Toledo in prispel sem na cilj. Črno oblečenega gospoda sem videl na kolodvoru, z roko sva drug drugemu zamahnila, in vprašala sva se: »Ali ste Vi?« In oba sva odgovorila: »Da, jaz sem.« Z avtomobilom je prišel pater Ambrožič pome, vesel sem bil pozornosti. Sicer se moraš ob prihodu voziti s taksijem. Peljala sva se k njemu na dom. Videl sem vso borbo, ki jo vodi pater, da si zgradi cerkev in dvorano itd. Klet je kuhinja in shramba in društvena dvorana, dve sobici sta cerkev, vse drugo temu primerno. Gotovo je pa že sedaj dograjena lesena cerkvica zraven župnišča, ko sem bil jaz tam, 1. junija, je bila že pod streho. Prostora bo za 400 do 500 oseb. Kmalu po prihodu sva se odpravila s patrom na ogledovanje mesta. Videla sva velikanske parke, občudoval sem zunanjost Fordovih tovarn, videl sem poslovne prostore svetovnoznane družbe General Motors, opozorjen sem bil na Fischerjevo stavbo itd., itd. Detroit je med največjimi mesti Amerike, na glasu kot zelo lepo in jako snažno, seveda pa hkrati tudi največje tihotapsko mesto za alkohol. Lega ob kanadski meji zahteva tako. Malo smole sva seveda tudi imela; smola v drugi polovici mojega bivanja v Ameriki sploh ni hotela od mene. V Detroit sem prišel v petek 1. junija, za soboto sva določila obisk Fordovih tovarn. Lahko si mislite, da so bile tovarne v soboto zaprte; delajo samo od ponedeljka do petka popoldne. No ja, sem si mislil, čudno bi bilo, če bi bilo drugače.

A zvečer sem bil zadovoljen, in g. pater menda tudi. Toliko ljudi je bilo pri predavanju, in tako so bili hvaležni, da se nama je prav dopadlo. Vstopnine sva nabrala 30 dolarjev, 5 manj kot v Clevelandu. Teh pa nisem porabil za vožnjo. Dolgo, dolgo sva še z gospodom patrom kramljala. Ker si nisva mogla ogledati Fordovih tovarn, sva šla gledat v soboto veliko katoliško vzgojevališče. Na štiri ceste meji, samo zase kraljuje ogromno poslopje. Imponirajo ti sprejemnice, sportni prostori ter velika dvorana. Šla sva domov, kosil sem še v Detroitu. Za dvorano g. pater ni hotel imeti nič; je dejal: »Se ne splača«. Dvorano zame je bil namreč najel v neki tamošnji šoli. Takele majhne poteze ti ostanejo v trajnem lepem spominu; saj ne gre za tistih par dolarjev, ampak za dobro srce in za pozornost. Povsod v Ameriki te pozornosti ni; najmanj je je tam, kjer sem jo najbolj pričakoval. Neko mesto bi se moralo v tem prekrstiti v Big Mouth.

Pater Ambrožič se mi ne smili zaradi borbe za zgradbo cerkve, za izpopolnitev župnije itd. To je njegova naloga, in on jo hoče lepo rešiti. Smili se mi pa, ker ima takšnega pomočnika. V Ameriki temeljitost izobrazbe ni tista kot pri nas; to sem že poudarjal. Tudi pri duhovnikih ne. Nekateri gredo pa predaleč. Patrov pomočnik v Detroitu, Slovak, nikdar nič ne bere, nikdar nič ne študira; na slovenski župniji je, pa nikdar slovenske besedice ne spregovori, in tudi slovaške ne. Samo angleško. Najljubša njegova zabava je radio. Kadar je stopil v obednico, oziroma v klet, vselej je odprl radio; midva s patrom sva se komaj razumela, neprestano je hreščal aparat. Ves dan je hreščal, razen takrat, ko Slovaka ni bilo doma. Moj Bog! Kako z malim so ljudje zadovoljni. Ta Slovak pa res ni bil po mojem okusu. In gospod pater si ne more pomagati.

Na kolodvor sva se peljala, in odpeljal sem se v Kanado. Če hočeš iz Detroita do slapa Niagara, je najbolje, če greš čez oni kanadski jezik, ki moli tja proti Detroitu. Hladno je bilo popoldne. Razlike med obema bregovoma jezera Erie ni skoraj nobene; a vendar opaziš, da je severni kanadski breg veliko bolj gozdnat kot južni ameriški. Na severni strani smo se vozili, a tako daleč proč od jezera, da ga nismo videli. V Wellandu sem izstopil. Brzovlak je drvel naprej proti Buffalo, jaz sem pa stopil v lokalni vlak in sem se peljal v mesto Niagara Falls (slapovi Niagara). Vzel sem avtotaksi in sem se peljal na most, ki je zgrajen tik pred slapom in ki veže ameriški in kanadski breg. Koliko je bilo že peres, ki so opisovala Niagaro, od Cooperja do danes! Kaj naj rečem! Stopil sem ven iz taksija in sem nemo občudoval ta veliki čudež. Zlasti kanadski slap je očarujoč; ločen je od ameriškega po otočni skali, dvigajoči se nad prepadom. Kanadski slap ima podobo podkve in se tudi tako imenuje. Imel sem srečo, to pot vendar enkrat. Prišel sem na most ob bližajočem se mraku in sem videl slap še v dnevni luči.

Stopila je dol z neba temna noč in je začela zagrinjati tudi slap; tedaj so pa zagorele električne luči in so ga razsvetlile, v vsej njegovi veličastnosti. Marsikomu se to ne dopade, ni naravno. Res ni naravno, nebeško lepo je pa le.

Peljal sem se nazaj v mesto, zamenjal sem avto s cestno železnico, peljal sem se v Buffalo, in ob enajstih sem se že zibal v Pullmanovem spalnem vozu. Smer: New York.

Montesquieu:

Radovednost Parižanov

(Perz Ricca piše prijatelju.)

Radovednost Parižanov gre do pretiranosti. Ko sem dospel semkaj, sem bil tako občudovan, kakor da bi bil poslan iz nebes: starci, možje, žene in otroci — vsi so me hoteli videti. Če sem šel z doma, se je vse postavilo k oknom; če sem bil v Tuilerijah, sem jih prav tako videl, kako so me obkrožali; ženske so tvorile tisočbarvno mavrico, ki me je obkrožala. Kakor da bi bil v gledališču: videl sem tudi nešteto kukal, nastavljenih proti meni; končno pa nobenega človeka niso tolikokrat videli, kakor mene. Nekajkrat sem se muzal, ko sem čul govoriti ljudi, kateri skoro nikoli niso bili iz svoje sobe: »Treba je priznati, da ima obraz prav perzijski.« Čudovito! svoje slike sem našel povsod; videl

* Iz »Perzijskih pisem«.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Torek, 10. julij. Amalija, Veronika, Felicita. — Lunina sprememba: Zadnji krajec ob 13.16. Solnce vzide ob 4.26 in zaide ob 7.44.

ZGODOVINSKI DNEVI.

10. julija: 1461 je umrl bosanski kralj Tomaž. — 1509 se je rodil švicarski reformator Ivan Calvin. — 1852 se je rodil nemški državnik Kinderlen-Wächter. — 1892 je umrl češki pisatelj in pesnik Adalbert Pakosta.

* * *

✶ Somišljeniki! Obveščeni smo, da se hujskanje, ki ga je začelo centralistično slovensko časopisje — od »Jutra« do »Kmetijskega lista«, nadaljuje po plačanih agitatorjih zlasti po železniških vagonih, po nekaterih gostilnah in trgovinah. Nekatere trafike menda celo vsiljujejo »Jutro« pred »Slovencem«. Prosimo naše somišljenike, naj nam sporoče take slučaje s kolikor mogoče točnimi in zanesljivimi podatki. — Tajništvo SLS.

★ **Ljudstvo obsoja »Jutrovo« podlost.** Na velikem shodu SLS pri Sv. Marku pri Ptuju pod predsedstvom obl. posl. Ivana Vršiča so po poročilu posl. Iv. Vesenjaka zborovalci soglasno in ostro obsodili nedostojno pisavo »Jutra«, zrekli »Jugoslovanskemu klubu« zaupnico in dr. Korošcu in Vesenjaku še posebej zahvalo. Pozvali so našo mladino na odločen boj proti zastrupljevalcem našega ljudstva.

★ **Sijajna zmaga SLS v Čatežu ob Savi.** Pri občinskih volitvah, ki so se vršile v Čatežu, dne 8. t. m., je sijajno zmagala SLS, ki je dobila 13 odbornikov, nasprotniki pa samo 4. To je za liberalce grozovit poraz, kajti leta 1925 so dobili oni 12 odbornikov, naši pa samo 5, torej so izgubili samostojni sedaj 8 odbornikov. Krono temu katastrofalnemu porazu pa je nadel dosedanji župan Josip Tomše, ki je bil en dan pred volitvami brzojavno odstavljen vsled nerednosti, ki jih je ugotovila zadnja revizija.

★ **Univerza v Ljubljani.** Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada beleži s priznanjem in zahvalo, da je kot dobrotnik imenovanega društva prispeval za Narodni univerzitetni zaklad 5000 Din g. Ivan Arh, ing. v Pragi. Posnemajte ta lepi zgled! Kajti kako naj doma preslišimo klic, ki, kakor vidimo, odmeva celo iz daljnih krajev izven naše ožje domovine, kakor iz Belgrada, Kotora in zlate Prage! — Dalje sta ob priliki svoje promocije doktorjem prava darovala za Narodni univerzitetni zaklad po 100 Din gg. dr. Ivan Belle in dr. Ferdo Majaron. Zopet lep zgled, kako naj se ob raznih prilikah spominjamo svojih najvišjih kulturnih narodnih nalog! Prilike se nudijo v poletnih dneh v krogu prijateljskih družb. Obvestite torej tudi nas o svojih lepih trnutkih in ovekovečite svoje lepe spomine s tem, da zberete od svojih prijateljev in prijateljic par dinarjev, ki jih pošljite na društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada v Ljubljani, Univerza. Poštno položnico dobite na vsaki pošti. Nanjo napišite ta naslov in pa številko poštnega čekovnega računa 12.368.

★ **Za duhovnega svetnika** je imenoval presvetli gosp. knezoškof povodom proglasitve Spodnje Šiške za samostojno župnijo g. p. dr. Gvidona Ranta, župnika frančiškanske župnije v Ljubljani.

★ **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva je promoviral na univerzi v Inomostu g. Jože Dokler, sin ravnatelja Antona Doklerja.

★ **Za prireditev Ljublj. okoliškega orlovskega okrožja v Zagorju** v nedeljo, 15. julija je dovoljena polovična vožnja pod običajnimi pogoji.

★ **Gg. duhovnikom,** ki pridejo letos v Savinjske planine in žele maševati v kapelici sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico, uljudno naznanjam, da se nahaja mašna oprava (c. a.) v koči v Korošici pod Ojstrico. Treba je imeti s seboj hostijo in mašno vino. Prostovoljne prispevke za vzdrževanje kapelice hvaležno sprejema tamošnji oskrbnik Franc Dežman. — Jurij Mikolič, lučki župnik.

★ **Slovensko predavanje v Dubrovniku.** — Na dan sv. Mohorja, 12. t. m. ob 8. zvečer predava v Hrvatski Zadrugi v Dubrovniku povodom sedemstoletnice matice sv. Petra v Črnomlju g. dr. Martin Malnerič o predmetu: Črnomelj in stara »Metlika« (t. j. Metliško) od dobe »ilirskih škofov« do ustanovitve goriške nadškofije.

★ **Umrla** je v ženski bolnišnici v Mariboru na operaciji ugledna in splošno priljubljena gospa Jožefa Poš, soproga g. Leopolda Poša, trgovca v Rogatcu. Pogreb bo v sredo popoldne v Rogatcu.

★ **Kolonizacija selške doline.** Inavguralna disertacija, spisal Pavle Blaznik. Založila s podporo oblastnega odbora Leonova družba v Ljubljani. Cena Din 30.—. Dobi se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **Pridite** na prireditev Ljubljanskega okoliškega orlovskega okrožja, dne 15. julija v Zagorju ob Savi.

★ **Avto Wanderer na Šmarni gori.** Včeraj popoldne točno ob 5 je presenetil šmarnogorske prebivalce gosp. Pavel Stele s svojim Wanderer 8/40 HP avto. V spremstvu znanih hribolazcev nadzornika Jos. Westra in Sturma ter še dveh gospodov je gosp. Stele v 30 minutah privozil od Jugoslovanske tiskarne do vrha Šmarne gore z brzino do 30 km brez vsake najmanjše zapreke. Vozili so po Št. Vidski državni cesti, nato po okrajni cesti Tacen—Vikrče—Zavrh in slednjič po novonadelani poti, po kateri so vozili nove zvonove, ki je deloma ostro nasuta in ima do 40% napetosti. Stroj je deloval brezhibno. Če se bo nova pot redno vzdrževala, trdi g. Stele, se bo lahko uporabljala za osebni avto promet. — To je bila prva poskušnja vožnja s tem avtom.

★ **Z motociklom k Erjavčevi koči.** Prošlo nedeljo se je nudil turistom pod Vršičem zanimiv pogled, ko je po serpentinah vojne ceste pripopotalo motorno kolo. Vozač, g. Povše Ludvik, šofer prometnega zavoda v Ljubljani, pa se ni zadovoljil z vožnjo do podnožja griča, na katerem stoji Erjavčeva koča, temveč je preko strmine in skal, korenin in jarkov pognal motor v breg in tako zapeljal prav do praga koče. Sredi bregu se mu je sicer motor radi skale ustavil ter je obstojala nevarnost, da zdrči z vozačem vred nazaj ali na stran pod breg, toda pri ponovnem poskusu se je nevarna vožnja posrečila.

★ **Jubilejni kongres Zveze poštnih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev** se bo vršil v dnevih 12., 13. in 14. julija t. l. v Belgradu. Na dnevnem redu kongresa so poleg obligatnih poročil uprave najaktualnejša vprašanja, ki teže poštne uslužbence, kakor razprava o posebnem zakonu za poštno stroko, o poštnobrzojavnih šolah in o poštni akademiji za višjo strokovno naobrazbo, o zidanju zgradb za poštne urade in stanovanj za poštne uslužbence, kj nai bi jih iz svojega precejšnjega dobička financirala poštna hranilnica, o komercializaciji pošte, brzojava in telefona itd. Poleg tega bo sklepal kongres tudi o notranji reorganizaciji Zveze na podlagi novih pravil, ki jih je izdelala ljubljanska Oblastna organizacija in o pristopu v mednarodno federacijo poštnih uslužbencev. Slovensko Oblastno organizacijo bo zastopalo na kongresu 6 delegatov in sicer gg.: predsednik Jakše, podpredsednik Dular, glavni tajnik Čampa, blagajnik Martinšek in člana odbora Ciuhova in Boh.

★ **Ameriški izletniki v Jugoslaviji.** V nedeljo je z dopoldanskim brzovlakom prispelo preko Jesenic v Ljubljano 51 ameriških Slovencev na obisk k svojcem v staro domovino. Skupno potovanje sta priredila gg. Zakrajšek in Češarek iz Newyorka. Znameniti brzoparnik francoske linije »Ile de France« jih je prepeljal iz Amerike v francosko pristanišče. Izletniki niso mogli prehvaliti prijetne vožnje na parniku, občudovali so prenovljeno Ljubljano, katero mnogi niso videli že celo dvajsetletje.

★ **Drž. zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani** razpisuje natečaj za sprejem gojenk v šolo za sestre. — Opozarja se na razpis v Uradnem listu št. 68/K. Podrobnejše informacije se dobe v Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipičeva ulica vsak dan tekom dopoldne.

★ **Uboj radi čaše kave.** V neki kavarni v Bosni sta igrala domino za čašo kave Ibrahim Baltič in Munim Mušič. Baltič je še pred koncem igre naročil kavo in jo izpil, kar je zelo razburilo Mušiča. Prišlo je med njima do prepira, v katerem je rekel Baltič Mušiču lopov. Mušič je zato Baltiča pozval na dvoboj pred kavarno, kar pa so preprečili ostali gostje. Mušič je nato našel staro metlo in izdrl iz nje toporišče. S tem je počakal Baltiča, ki se je ob 11 zvečer vračal iz kavarne. Mušič je Baltiča napadel in ga sunil z ostrim koncem toporišča v glavo ter mu predrl lobanjo. Baltič je še mogel poklicati očeta na pomoč, nato pa je takoj umrl. Mumin Mušič je bil te dni v Bihaču obsojen na štiri leta težke ječe. Oče Baltiča na razpravi ni zahteval odškodnine, temveč je zahteval, da naj se Mušič kaznuje »od neba do zemlje!«

★ **Človeka ubil radi pozdrava.** 20-letna mladeniča Ibrahim Alibegovič in Ibrahim Šarčevič v Sanskem mostu v Bosni sta pred dnevi pozdravila brate Rešida, Sulejmana in Vejsila Duriča po muslimanski šegi, toda brez fesa, ki sta ga oba radi vročine snela z glave. Rešid Durič jima je odvrnil, da ne ve, če sta Srba ali muslimana, ker pozdravljata po muslimanski šegi, toda brez fesa. Radi tega zbadljivega pozdrava je nastal hud pretep, pri katerem je Alidbegovič zabodel Rešida Duriča z nožem v prsa in je bil ta takoj mrtev. Šarčevič pa je sunil z nožem Sulejmana večkrat v prsa in rebra. Sulejman je že izven nevarnosti. Alidbegovič je bil pred sodiščem obsojen na tri leta ječe. Šarčevič pa na deset mesecev.

Iz žalosti za materjo v smrt. Te dni se je obesila v Varaždinu 25-letna učiteljica Ivanka Ožegovič. Živela je v ugodnih razmerah. V smrt pa je šla radi tega, ker ji je umrla mati, katero je zelo ljubila in katere edina hčerka je bila.

Nova žrtev Save. Blizu Žitnjaka pri Zagrebu so pastirji našli v Savi truplo neke ženske, oblečene v kopalni kostum in mlajših let. Truplo je bilo v vodi že več dni in ga je Sava prinesla najbrže iz Slovenije. Truplo so pokopali na tamkajšnjem pokopališču.

---

sem se pomnoženega v vseh trgovinah, na vseh dimnikih — tako so se bali, da me ne bi dosti videli.

Tolike časti so pa že preveč nadležne: nisem si mislil, da sem tako čuden in redek človek; in četudi imam zelo dobro mnenje o sebi, si ne bi nikoli domišljeval, da bi mogel kaliti mir velemesta, kjer nisem bil nikoli poznan. Radi tega sem sklenil, da bom slekel perzijsko obleko in oblekel evropsko, da bi videl, ali bo stalo v moji fiziognomiji še kaj občudovanja vrednega. S tem poskusom sem spoznal, kaj v resnici veljam. Brez vseh tujih okraskov sem videl, kako me najbolj pravično cenijo. Imel sem vzrok, da bi se pritoževal nad svojim krojačem, ki je povzročil, da sem hipoma izgubil pozornost in spoštovanje občinstva; zakaj prešel sem naenkrat v strahovito ničevost. Večkrat sem bil celo uro v družbi, ne da bi me opazili in ne da bi moral zniti; toda, če je kdo slučajno zvedel, da sem bil Perz, sem takoj začul okrog sebe mrmranje: »A, a! gospod je Perz! To je zelo nenavadna stvar! Kako more kdo biti Perz?«

(Iz francoščine prevel Bg.)

To je pravi zamotek

Aspirin tableta Bayer

Pazite na modro-belo-rdeče pečatno znamko!

★ **Malinovec** pristni dobite na tehtnico v drogeriji A. Kanc sinova, Židovska ulica.

★ **Pri revmatizmu v glavi, kolkih in hrbtu,** bolnih živcih, bolečinah v boku in križu se z velikim uspehom rabi naravna »Franz-Josef«-grenčica za dnevno izčiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike potrjujejo, da je **»Franz-Josef«-voda,** posebno v srednji in starejši dobi izborno čistilo za želodec in črevo. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

Priznano
najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana tvrdka
J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

*

Umrl je v pondeljek, 9. t. m. ob pol 11 dopoldne po kratki mučni bolezni v Ljubljani g. Bremc Franc, ključav. mojster in posestnik, ki je bil v obrtniških krogih splošno znan in priljubljen. Pogreb bo v sredo, 11. t. m. ob 15 iz hiše žalosti, Cegnarjeva ul. 12 na pokopališče k Sv. Križu.

⊙ **Napredovanje pri policijski direkciji v Ljubljani.** V 2. skupino III. kategorije so pomaknjeni okoliški nadzorniki agentov: Leopold Florijan, Josip Kek in Ivan Močnik.

⊙ **Proslava 30-letnice obstoja Rožne doline.** Rožna dolina, idilična naselbina tik Ljubljane, je slavila v nedeljo, dne 8. m. 30-letnico svojega obstoja. Proslava se je izvršila zelo širokopotezno in se je je poleg Rožnodolincev udeležilo prav lepo število gostov. Hiše v Rožni dolini so bile okrašene z zastavami, lampijoni in napisi. Proslava se je pričela že v soboto zvečer s serenado, nato pa se je nadaljevala v nedeljo ves dan in pozno v noč. Dopoldne ob pol 10 je imel slavnostni govor dr. Rožič v restavraciji »Rožna dolina«. (Njegov govor objavimo prihodnjič.) Po predavanju se je vršil koncert. Popoldne se je vršila v vsej Rožni dolini velika ljudska veselica. Ulice so bile polne ljudi, na vrtiljakih in plesiščih se jih je kar trlo. Cvetlični korzo je izpadel prav lepo. V rožnodolinskih gostilnah se je cvrlo, peklo in kuhalo za množico gostov. Proslavo je obiskal tudi ljubljanski župan dr. Puc, ki so mu prideljili Rožnodolinci lep sprejem. Množica se je ves dan imenitno zabavala. Splošno razpoloženje so pospeševale mnoge godbe, petje in pokanje topičev. Vsa proslava se je zaključila šele pozno v noč. Rožni dolini želimo tudi za bodoče kar najlepši razvoj.

Jubilejni ljudski tabor v Žalcu

dne 15. julija 1928.

Praznik Savinjske doline. Pod tem naslovom je nedeljsko »Jutro« na njemu lasten način napadlo jubilejni ljudski tabor katoliških Slovencev. Obenem je sporočilo, da namerava KDK prirediti v Žalcu isti dan podobni tabor. Namen takemu pisanju je prozoren in katoliško misleča večina slovenskega naroda bo dala v nedeljo na ta napad učinkovit odgovor, o kakršnem ta gospoda niti sanja. Povemo z vso odločnostjo: Jubilejni ljudski tabor v Žalcu je prireditev katoliško mislečih Slovencev in Slovenk. KDK je tuja katoliški miselnosti slovenskega naroda in zato na taboru ne more sodelovati. Kar zadeva upravičenost proslave 60 letnice narodnega tabora s strani katoliško mislečih Slovencev, pa to le: Južnoštajerski Slovenci so ohranili svojo narodno slovensko zavest, ker so se lahko opirali na dosledno narodno in narodno delovno svojo katoliški duhovščino. Tudi žalski tabor je plod narodnega dela te duhovščine. V koliko so na njem sodelovali tudi lajiki, se nanje sedanji slovenstvu in krščanstvu sovražni voditelji tako zvani naprednjaštva nimajo pravice sklicevati. — Katoliško misleči Slovenci in Slovenke bodo radi grdega napada prišli na tabor v še večjem številu. 15. julij ne bo le praznik Savinjske doline, temveč manifestacija katoliško mislečih Slovencev v obče. Mislimo, da sedaj tudi lahko razumejo, da se udeleženci tabora ne bodo pustili na noben način izzivati od njih.

Žalčanom! V nedeljo poseti Žalec več tisoč katoliško mislečih Slovencev in Slovenk. Pričakujemo, da jih bo Žalec sprejel na gostoljuben in dostojen način. Na Žalčanih samih je, da odnesejo številni gostje iz Žalca lepe vtise. Radi tega ne boste nasedli onim, ki so s svojo samo vase zaljubljeno »žalsko« politiko zadnje čase že toliko škodovali Žalcu in ubili v Savinjčanih skoro vse simpatije do njega ter ki hočejo tudi v nedeljo vas izrabiti za nedostojni in neresni nastop proti slovenskemu ljudstvu. Bodite prepričani, da taboru ne morete škoditi, da pa ima organizirano slovensko ljudstvo dovolj sredstev, da se osveti tudi za neprijaznost. Ni sicer namen taboru, a videlo se bo v nedeljo vseeno, kdo v Žalcu resnično misli in čuti slovensko in katoliško.

Ostudni napad »Jutra« na jubilejni ljudski tabor katoliško mislečih Slovencev v Žalcu je povzročil, da je Glavni pripravljalni odbor prejel naravnost presenetljivo visoke prijave novih udeležencev. Slovensko katoliško ljudstvo kaže tudi to pot, da zna odgovarjati z dejanji, ki so učinkovitejša kot brezplodna debata z ljudmi »Jutrovega« kova.

Rediteljstvo iz Celja in okolice ima danes ob 8 zvečer važen sestanek v prostorih tajništva SLS v Celju, Cankarjeva cesta 4. Pridite vsi točno in polnoštevilno!

⊙ **Računovodstvo delegacije ministrstva financ, odsek za ljubljansko in mariborsko oblast** in odsek za kmetijstvo, gradbe in zdravstvo se je preselilo iz Marijanišča na Poljanski cesti v palačo velikega župana, Bleiweisova cesta.

⊙ **Tujski promet v Ljubljani.** Iz uradnih podatkov ljubljanskega policijskega ravnateljstva je razvidno, da je obiskalo Ljubljano v prejšnjem četrtletju v mesecih aprilu, maju in juniju) skupno 2242 tujcev. Od teh je bilo italijanskih državljanov 523, francoskih 18, avstrijskih 407, čeških oslovaških 76, nemških 33, madjarskih 6, grških 1 in iz drugih držav 978. Všteti so seveda le oni, ki so dali na policiji vidirati potne liste.

⊙ **Javna borza dela:** Delo je na razpolago: **moškim:** 2 pečarjem, 19 rudarjem, 1 str. ključavničarju-avtogen. varilcu, 1 kleparju, 1 kovaču, 5 kovinostrugarjem, 1 ključavničarju, 3 str. risarjem, 5 mizarjem, 2 kolarjem, 1 lesostrugarju, 1 žagarju, 3 strojnikom, 1 vulkanizerju, 2 kožarjem, 1 usnjarju za kovčeke in karju, 1 slaščičarju, 12 tesarjem, 1 hlapcu, karjuju, 1 slaščičarju, 12 tesarjem, 1 hlapcu, 10 stukaterjem, 1 vodoinštalaterju, 15 pleskarjem-črkoslikarjem, 3 kotlarjem, 14 minerjem, 15 navadnim delavcem, 6 zidarjem, 2 zavarovalnim organizatorjem, 19 vajencem; **ženskam:** 1 spulerici, 3 pletilkam nogavic, 2 kmečkim deklam, 2 služkinjam, 1 frizerki, 1 bolničarki, 2 prodajalkam slaščic.

⊙ **Balincarji.** Na lepem kegljišču neke gostilne na Glincah sta balinala v nedeljo dva trgovska pomočnika. Pridružil se jim je še neki zidar in pričeli so staviti na krogle visoke vsote. Zidar je bil že čez pičlo uro ob težko zasluženih 400 Din, ves svoj denar. Ker se mu je zdelo, da pri balinanju ni bilo vse v redu, ja zahteval denar nazaj, ki mu ga pa trgovska pomočnika nista hotela vrniti in ju je zato ovadil radi hazardiranja. — Pri balinanju v gostilni na Vodnikovi cesti je zadela krogla 18-letnega delavca Franca Tonija v desno nogo v gleženj. Toni je od bolečin omedlel in so ga morali prepeljati z rešilnim avtom v bolnico. Poškodba je prav huda.

⊙ **Žeparji in tatovi.** Neki prav posebno spretni žepar je izmaknil služkinji Josipini Tomšičevi v soboto na trgu ročno torbico, v kateri je bilo 110 Din gotovine. — Tovarnarju Heriku Franzlu na Prulah je neznan zlikovec odpeljal lepo, 8 tednov staro psico, vredno 500 Din. — Mlekarici Ivanki Pengov je nekdo zamenjal njen mlekarski voziček z mnogo slabšim.

Maribor

□ **Uredbodajni, kmetijski in viničarski odsek** mariborske oblastne skupščine so imeli včeraj v prostorih oblastnega odbora svoje seje, na katerih so razpravljali o osnutkih uredbe o zdravstveni službi na deželi, organizaciji kmetijsko-pospeševalne službe, o gasilskem skladu, o živinorejskem skladu, o okrajnih zastopih in cestnih odborih ter o viničarskem redu. Vse omenjene uredbe se bodo obravnavale na seji oblastne skupščine mariborske oblasti, ki se vrši v torek, dne 17. julija.

□ **Zgraditev aerodroma v Mariboru.** Na pobudo tukajšnjega Aero-kluba se je vršila v nedeljo, dne 8. t. m. na magistratu anketa, na kateri se je raz-

Friedler-jeva „Gamma"

že po 2—3 vporabi prenovi lase na glavi, ker ustavi izpadanje las, odstrani perhaj, krhkost las in odstrani iz njih maščobo.

Pri dalnji uporabi daje življenjsko sposobnost vsahlim lasnim koreninicam in odgaja klice za močne lase tako da na plešasti glavi ponovno zrasto lasje. Zdravniško uspešno preizkušeno v 600 slučajih in priporočeno za uporabo. Uspeh zasiguran! Uporaba enostavna!

Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji, ako ne, obrnite se naravnost na glavno zastopstvo za celo SHS:

Drogerija „Nada" Kolar i Gabrić
Subotica, telefon 637.

Velika steklenica 85 Din, mala steklenica 65 Din.

pravljalo o vprašanju zgraditve aerodroma v Mariboru kot važnem obmejnem mestu in stikališču večine evropskih zračnih linij. Naj omenimo, da se je baš radi tega pojavilo zadnje dni v naših zrakoplovnih krogih ideja o obmejnem aerodromu v Mariboru, s čimer bi bila dana možnost, da naša država tudi tukaj na severu zadosti svoji internacionalni obvezi v smislu mednarodnih konvencij in da se na ta način zaščitijo interesi domačega zrakoplovstva. Slični obmejni aerodromi bi se gradili tudi na drugih važnih obmejnih točkah naše države. — Omenjene ankete so se udeležili zastopniki: Društva za vazdušni saobračaj, Aero kluba, vel. županstva, vojaške oblasti, oblastnega odbora in mariborske oblastne skupščine. Sprejela se je sledeča resolucija: »V cilju povzdige nacijonalnega zrakoplovstva, kot prvega faktorja državne obrambe in njenih kulturnih potreb, je Maribor z vsemi svojimi navedenimi predstavitelji sklenil soglasno principijelno in načelno, da z vsemi svojimi silami deluje na tem, da se v Mariboru zgradi obmejno zračno pristanišče, ki bo zveza naše države z ostalo Evropo, isti čas pa tudi branik in najpomembnejša trdnjava naše domače avijacije. Želeči, da se da dokaz svoji odločnosti in dase stvarno doprinese k rešitvi te naloge, je soglasno sprejeta ideja, da treba Maribor po vseh svojih korporacijah tudi materijalno doprinesti k izvršitvi te naloge in da v tem smislu stavi državi konkretne predloge.« — Tudi se iz vseh obmejnih korporacij osnuje poseben odbor, ki bo vodil vse predmetne posle.

☐ **Še samo danes** si lahko ogledaš zanimivo razstavo slovenskih meščanskih šol v Cankarjevi ulici. Razstave se udeležuje tudi Cirilova tiskarna, ki daje vsem obiskovalcem razstave Slomškovo fotografijo brezplačno, Majcenovo zgodovino Maribora pa za polovično ceno. Razstava je odprta od 9 do 12 in od 15 do 18.

☐ **Umrl** je Gorjanc Matevž, posestnik v Cirkovcih v tukajšnji bolnišnici. Pogreb bo danes ob 16 na pokopališču v Pobrežju.

☐ **Tajništvo SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6-I.** javlja tem potom, da ima do nadaljnjega uradne ure za stranke od 7 zjutraj do 1 popoldne.

☐ **Tragičen konec pretepa — po nesrečnem slučaju zaklan oče 5 nepreskrbljenih otrok.** V nedeljo, dne 8. t. m. je prišlo v Ljudski kuhinji ob priliki plesa ob 11.25 ponoči do konflikta med Fr. Z., slugo pri trgovini Susak, in Joškom B., hlapcem pri trgovcu Schmidu v Gospejni ul. 13. Konflikt, ki je nastal iz dosedaj še neznanih razlogov, se je končal s pretepom. Sredi splošnega meteža in medsebojnega obračunavanja, se je zgrudil na tla Karel Kebrič, godbenik, star 36 let, smrtno ranjen z žepnim nožem na levo stran prsi naravnost v srce. Rešilni oddelek je nesrečnega Kebriča takoj prepeljal v bolnišnico, vendar je že pri prevozu podlegel poškodbi. Priče izpovedujejo, da je Karel Kebrič miril razdražene pretepače, pri čemer je padel kot nedolžna žrtev — oče petih nepreskrbljenih otrok. Strašna usoda revne družine je vzbudila v mestu splošno sočutje. Krivca tekom včerajšnjega dopoldneva še niso mogli ugotoviti, ker se je večina pretepačev po nesrečnem incidentu takoj razbežala.

☐ **Usmiljenim srcem!** V nedeljo zvečer je v »Grajski kleti« v Mariboru z nožem zaklal nekdo delavca Karla Kebriča. Zasadil mu je nož v srce. Pri prevozu v bolnišnico je izdihnil. Kebrič je prišel slučajno v gručo gostov, ki so se prepirali in pretepali ter jih je hotel miriti. Družina Kebričeva, ki stanuje v Halbärtovi delavski hišici v Loški ulici 8, se nahaja v strašni bedi. Mož, ki je bil zelo priden delavec, je svojo družino z delom vzdrževal. Žena — mati, je bolna, a pet nedolžnih malih otrok je brez očeta, ki jim je služil kruh. Ker družina nima sredstev niti za en dan, ne denarja za stanovanje, se tem potom obračam do usmiljenih src s prošnjo, da pošljejo tej nesrečni družini podporo v denarju, živilih ali obleki. — Franjo Žebot, narodni poslanec.

☐ **80 tukajšnjih magistratnih uradnikov** se je v nedeljo odpeljalo v Celje, kjer se je vršila skupščina Zveze organizacij občinskih uslužbencev in vpokojencev v Sloveniji«.

☐ **Na morje in na Pohorje** sta se včeraj odpeljali obe deški ferijalni koloniji, o čemer smo že izčrpno poročali. Deško ferijalno kolonijo Podmladka Rdečega križa, ki gre v Kaštel-Lukšič vodi vadniški učitelj g. Ravter, drugo pa, ki gre k sv. Martinu na Pohorju, vodi g. učitelj Kutin.

☐ **Društvo orožniških vpokojencev v Mariboru** je imelo v nedeljo, dne 8. t. m. svoj letni sestanek. Zanimanje za sestanek je bilo zelo veliko, kar priča sijajna udeležba delegatov iz vseh večjih krajev. Po poročilih predsednika se je razvila mestoma zelo živahna debata. Obravnavale so se izključno strokovne zadeve, posebno glede zboljšanja njihovega, dozdaj zelo bednega položaja. Sklenilo se je, da naj društvo dela na to, da pridejo orožniški vpokojenci čimpreje do zboljšanja svojih pokojnin. Sestanek je posetil tudi obl. poslanec g. Ovčar, ki je podal smernice za bodoče organizacijsko delovanje. Obenem je priporočal slogo in smotreno delo. Na željo se bodo sestanki vršili tudi v Celju in Slov. Bistrici, da bo s tem omogočena udeležba tudi tistim, ki vsled pomanjkanja gmotnih sredstev niso mogli priti na sestanek v Mariboru.

☐ **Šolnina za izvenmariborske učence in učenke na mestnih šolah v Mariboru.** Na razna vprašanja naznanja krajevni šolski odbor v Mariboru, da staršem, ki stanujejo v Mariboru, čeprav morda še niso sem pristojni, in takim, ki so v Mariboru službeno zaposleni, ako morajo iz kateregakoli vzroka stanovati izven mestnega okoliša, ni treba plačevati šolnine za svojo deco, ki poseča kako mestno osnovno ali meščansko šolo. Drugi starši izven Maribora pa morajo vložiti še tekom počitnic pri kraj. šol. odboru v Mariboru kolkovano (5 Din) in s premoženjskim izkazom opremljeno prošnjo za celotno ali delno oprostitev plačevanja, ako ne bi šolnine iz gmotnih razmer zmogli. pripominja se pa, da se bo mogel kraj. šol. odbor ozirati le na res vpoštevanja vredne slučaje in da bo gledal tudi na to, ali dotični učenec v šoli tudi uspeva. Na svoje prošnje dobe starši od 10 avgusta t. l. dalje v vložišču mestnega magistrata posebna potrdila, če so bili plačevanja oproščeni, in ta potrdila je treba predložiti upraviteljstvu, oz. ravnateljstvu tiste šole, v katero hoče otrok vstopiti. Kdor pa plača predpisano šolnino letnih 200 Din, naj to stori tudi od 10. avgusta t. l. dalje v vložišču mestnega magistrata v Mariboru, kjer dobi istotako potrdilo za šolo.

☐ **Kmetijsko-gospodinjska šola šolskih sester v Melju** začne novo šolsko leto začetkom oktobra t. l. in traja štiri mesece. Vse potrebne informacije daje predstojništvo šolskih sester v Melju.

☐ **Vsaj legitimaciji (železniško in policijsko)** naj vrne neznani najditelj listnice, v kateri se je poleg omenjenih legitimacij nahajalo 210 dinarjev, nekaj društvenih izkaznic in dr., policijskemu agentu Josipu Rojcu, ki je dotično listnico izgubil.

☐ **Kolo je izmaknil** neznanec Hinku O. na hodniku tukajšnjega okrajnega sodišča. Kolo je znamke »Steyr« in ima številko 2301555.

☐ **Umetno zobovje z dvema zlatima zobonna je našel** Josip K., mizarski mojster, in ga prodal za 230 dinarjev nekemu Strumpfu na Koroški cesti. Prizadeti naj se zglasi na policiji.

☐ **Delo dobe pri Borzi dela v Mariboru:** 4 kolarji, 3 sodarji, 12 hlapcev, 1 pečar, 2 stavbena ključavničarja, 1 [illegible]k (mlajša moč), 1 natakar, 1 kurjač, 10 železostrug[illegible]arjev, 3 lakirniki, 2 kotlarja, 1 strojni ključavničar, več vajencev (natakarske, pekovske, mesarske, slikarske in čevljarske obrti), 8 kmečkih dekel, 2 kmečki gospodinji, 10 kuharic, 17 šivilij za perilo, 1 vzgojiteljica, 1 varuška in 1 kuharica k orožnikom. — Nujno se išče 18 zidarjev za gradbo železniške proge Rogatec—Krapina.

Častnike, džake, narednike

opozarjamo, da izgotavlja tvrdka **Drago Schwab v Ljubljani** kompletne uniforme že od 580 Din dalje

Dopisi

Novo mesto

Burna občinska seja. Na zadnji občinski seji je predložil župan obč. odboru v odobritev prodajo občinskih hiš, ki so bile prodane na javni dražbi. Prodaja hiše št. 206, katero je kupila gdč. Plapor in št. 8, ki jo je kupil občinski sluga K. Suhi, se potrdi brez debate. Za hiši št. 130 in 131, ki ju je izdražila ga. Picek za stavbno zadrugo »Prosvetni dom«, se je vnela ostra debata. Profesor Ambrožič predlaga, da se prizna za lastnika teh dveh hiš »Stavbna zadruga Prosvetni dom«. Temu je ugovarjal trgovec Kastelic (SDS), češ, da je bil sklep občinskega odbora, da mora izdražitelj ti dve [illegible]stareli hiši podreti in na tem prostoru postaviti stanovanjsko hišo ali poslovne prostore. Da je tudi nadučitelj Matko (SDS) ugovarjal v tem smislu, čeravno v nekoliko bolj prikriti obliki, je razumljivo, ker je menda že poklic »naprednega« učitelja, da nastopa proti zgradbi prosvetnih domov. S tem sta soglašala tudi oba občinska svetnika Paučič (SDS) in Petrič (NRS). Vsem sta stvarno pa krepko odgovarjala obč. odbornika prof. Ambrožič in Mrak. Končno se je na predlog prof. Ambrožiča priznala kupna pravica teh dveh hiš ge. Pickovi. Novomeški demokrati pa se s tem niso rešili »Prosvetnega doma«, pač pa dokazali, koliko jim je za prosveto našega ljudstva. — Stavbni zadrugi uslužbencev in vpokojencev se je odstopilo še 10 stavbnih parcel po 1 dinar kvadratni meter. — Za tem pride na vrsto dopis okr. glavarja v Novem mestu radi preložitve živinjskega sejmišča in zidave javne klavnice. V obeh slučajih se zahteva podkrepljuje iz zdravstvenega stališča. Prof. Ambrožič zavrača v dopisu navedene razloge ter predlaga, da naj se izvrši radi premestitve živinskega sejmišča ljudsko glasovanje; zidava javne klavnice pa naj se odloži do tedaj, da bomo imeli denarna sredstva. SDS večina je Ambrožičev predlog odklonila. Dalje poroča župan, da so načrti in proračun za ljudsko šol izgotovljeni ter da bodo takoj predloženi gradbeni direkciji v odobrenje. Stroški so preračunani na okroglo 5 milj. Din. Sklene se, da skliče župan za petek 13. julija 1928 ob 17. uri občinsko sejo, da se sestavijo pogoji za oddajo graditve ljudske šole. — Odbornik Puš interpelira župana glede zidave hiralnice, ker se z zidavo vedno odlaga, in radi policista Sviligoja, ki je ustrelil delavca Zupančiča. Ubožni fond ima za zidavo hiralnice 300.000 dinarjev na razpolago. Značilno pa je, da je SDS večina dejansko proti zidavi hiralnice, kar prikriva z izgovorom, da ni prostora za hiralnico ter da se občinstvo brani, da bi dobilo v svoj okoliš stare onemogle občane. Da bi bila ta trditev resnična, zelo dvomimo. — Prof. Ambrožič interpelira župana radi postopanja policista Lumpreta, ki je 25. junija t. l. zvečer tiral iz hotela »Union« novomeščana Jelenca v občinski zapor ter ga tam pretepel in ga imel zaprtega do 10. drugega dne. Prof. Ambrožič povdarja, da je klub SLS nastopil proti odpustitvi prejšnjih policistov in da prej ni bilo pritožb od strani občinstva proti policistom, da je ta reorganizacija policije stala mestno občino nad 30.000 Din. Policijska straža bi morala biti za red in varnost meščanov, doživljamo pa nasprotno, da od večine reorganizirana policija ogroža varnost meščanov. — Med to stvarno kritiko prof. Ambrožiča je napadel občinski svetovalec Petrič klub SLS z bedasto iz »Jutra« pobrano cvetko o belgrajskih dogodkih, na kar je klub SLS vehementno protestiral. Ta energični, pa popolnoma opravičeni nastop kluba SLS, je na župana tako vplival, da je takoj zaključil sejo, katere dnevni red še ni bil izčrpan.

Rogaška Slatina

Srbski pravoslavni patrijarh Dimitrije je dospel v Rogaško Slatino pretekli petek na zdravljenje za dalje časa. Na Grobelnem ga je pričakoval okrajni glavar g. dr. H. Kartin in ga spemljal potem po železnici v zdravilišče. Na domačem kolodvoru pa so ga pozdravili ravnatelj dr. Šter s tajnikom Bratušem za zdraviliško upravo, župan St. Šentjurc za občino, prota Trifunović za pravoslavno cerkveno občino, profesor Šokičić iz Osijeka za katoliško svečenstvo in mnogoštevilni odlični gosti. — Patrijarh je na pozdrave prijazno odzdravljal in blagoslovil navzoče ter želel zdravilišču božjega blagoslova na procvitu. Nato se je z avtomobilom podal s svojim spremstvom v pravoslavno cerkev sv .Petra in Pavla, kjer ga je pred vratmi pričakoval številni kler z vladikoma Zmeanovičem in Mironom v svečanih ornatih ter potem opravil v cerkvi zahvalnico. Na to je še v imenu pravoslavnega duhovništva z lepim govorom pozdravil patrijarha profesor Teodorović iz Vukovara. Patrijarh je nastanjen v Strossmayerjevem domu.

Drugi odlični gosti. Zadnje dni so dospeli v zdravilišče vladika Miron iz Pakraca in general Dragutin Kušaković iz Belgrada.

Betettov koncert je v moralnem oziru sijajno uspel. Ne pa tako materijelno, dvorana je bila le na polovico zasedena. Koncertu je prisostvovalo tudi precej inteligence iz okolice.

*

Bled. Tekom meseca junija se je na Bledu mudilo: 8 Angležev, 13 Amerikancev, 367 Avstrijcev, 287 Čehoslovakov, 1 Danec, 7 Francozov, 6 Grkov, 36 Italijanov, 870 Jugoslovanov, 46 Madjarov, 514 Nemcev, 3 Poljaki, 6 Romunov, 1 Rus, 1 Švicar, in 2 Finca. Skupaj 2168 oseb. Od teh so bili po poklicu: 32 zdravnikov, 45 drž. uradnikov in 1225 z raznimi drugimi poklici. Spremstvo je obstojalo iz: 133 otrok izpod 10 let, 595 odraslih oseb in 101 služinčadi. Nadalje je v juniju obiskalo Bled 25 društev in 12 šolskih izletov. — Na Bled so tekom meseca junija dospeli: Njeg. veličanstvo kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom, romunski poslanik Nikola Filodor, francoski poslanik Emil Dard in amerikanski vojni ataše Edvard Davis. — Dne 15. julija poseti Bled železničarska udruga Sv. Roka iz Zagreba, ki bo na ta dan priredila v zdrav. domu večerni koncert.

Gospodarstvo

Naš uvoz v aprilu

Po podatkih carinske statistike je znašal uvoz v aprilu 129.638 ton v vrednosti 657.9 milj. Din, dočim je v aprilu lanskega leta znašal 98.687 ton v vrednosti 597.5 milj. Din. Povečal se je torej nasproti lanskemu letu za 30.951 ton, to je 31.3%, po vrednosti pa za 60.4 milj. Din to je 10%. Nasproti uvozu v marcu pa je narastel za 11.638 ton, dočim je po vrednosti za 43.2 milj. Din manjša.

Glavni predmeti, ki smo jih v aprilu letos uvažali, so (v milj. Din; v oklepajih podatki za marec): Bombaž. tkanine 68.8 (96.6), stroji in aparati 48.3 (27.6), bombažno predivo 37.5 (48.3), različni jekleni predmeti 30.9 (255), volnene tkanine 29.9 (51.3), modra galica 19.4 itd.

Ves uvoz v prvem četrtletju lan. leta je znašal 2572.5 milj. Din, izvoz pa 1801.0 milj. Din, trgovinska bilanca je torej pasivna za 771.5 milj. Din. Pasivni saldo se je tekom meseca aprila zvišal za 229.4 milj. Din.

Povečani uvoz strojev, različnih predmetov in podobnih postavk, kaže, da gre del našega večjega uvoza na račun produktivnih investicij. V kolnkor je namenjen uvoz tem svrham, nam ne sme vzbujati skrbi, četudi je trgovinska bilanca pasivna. Drugače pa je z uvozom blaga namenjenega direktnemu konsumu. Ker se pa nam obeta dobra letina, bo uvoz živil padel, ter nam bo celo mogoče dvigniti naš izvoz in vsaj deloma že tekom te izvozne sezije zmanjšati naš pasivni saldo.

Gospodarsko-obrtna razstava v Daruvaru. V času od 8. do 12. septembra 1928 bo v Daruvaru okrožna »Gospodarsko-obrtna razstava« za okraje Daruvar, Garešnica, Pakrac in Grubišno polje. Razstava se bo vršila z dovoljenjem oblastnega odbora osješke oblasti in s pomočjo poljedelskega ministrstva. Imela bo poljedelski, vinogradniški in sadjarski, vrtnarski, živinski, čebelarski, ribarski, gozdno-lovski, obrtni in industrijski oddelek. Posebni oddelek bo za ročna dela, kjer bodo zastopane narodne vezenine. Najboljši razstavljeni predmeti bodo nagrajeni v denarju ali z diplomami.

Dvajsetletnico svojega obstoja praznuje dne 12. t. m. Konsumno društvo za Slovenijo, ki je največja slovenska konsumna zadruga in po številu članov največja zadruga med vsemi na slovenskih tleh.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Državna hipotekarna banka (Uprava fondova). Iz bilance za 31. maj 1928 je posneti, da je znašala (v oklepajih podatki za 31. december 1927; vse v milj. Din): blagajna 11.2 (12.6), dobro imetje pri Narodni banki 50.6 (190.7), posojila in nepremičnine 1793.8 (1527.3), na doklade 259.1 (221.3), vodnim zadrugam 80.6 (78.9), kratkoročno za zgradbo 35.4 (72.1), lombardna 76.1 (35.6), dom. menice 61.1 (57.4), nepremičnine 23.7 (11.9), akt. tekoči [illegible] 272.1 (333.1), razna aktiva 192.5 (182.3); [illegible] pasivi pa: samost. fondi 67.8 (77.4), javni in privatni fondi 819.2 (700.9), rez. fondi 19.9 (10.5), amort. fond 0.8 (0.8), privatne vloge 273.3 (319.6), založnice in obveznice 1002.— (991.8), predujem iz 1913 5 (5), razni tekoči računi 477.6 (532), vsa pasiva 2877.2 (2988.3) milj. Din.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurz je razglašen o imovini Belgrajske pletarne, Čika Ljubina 10, katere lastniki so Stefanović in Brašić. Aktiva 0.9, pasiva 1.8 milj. Din; prijaviti do 7. septembra; nadalje o imovini M. Sommer, trgovina v Zagrebu, Ilica; prijaviti do 1. avgusta.

Likvidacija: Dioničarsko društvo za promet špiritom, Zagreb.

—o—

Nova tekstilna industrija v Srbiji. V Belgradu se osnuje »Fabrika Jegerovog rublja i drugih tekstilnih izradjevina, Šumadija«, d. d. s kapitalom 2.5 milj. Din, 5000 delnic po 500 Din, emisijski tečaj sedaj 50 Din; rok od 5. julija do 5. avgusta.

Produkcija bakra v barskem rudniku je znašala od 1. julija 1927 do 1. julija 1928 14.310 ton, od česar v drugi polovici 1927 7011 ton, v prvi polovici 1928 pa 7299 ton.

Promet na zagrebški borzi je znašal v prvi polovici 1928 1659 milj. Din napram 1785 milj. Din v prvi polovici lani. Devizni promet je znašal letos 1456 milj. Din, lani 1636 milj. Din; če prištejemo promet ljubljanske borze, je celo narastel. Valutnega prometa je bilo 2.7 (10) milj. Din, v drž. papirjih 176 (103.5), bančnih 15.5 (13.3) in v industrijskih 8.2 (22.2) milj. Din.

Borza

Dne 9. julija 1928.

DENAR.

Razen Newyorka in Trsta, kjer je bilo privatno blago, je dala vse devize Narodna banka. London je ponovno nazadoval. Največ prometa je bilo v Londonu in Curihu.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi
9. julija 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 6. VII.
Amsterdam	—	2291.25	—	—
Berlin	1356.50	1359.50	1358.—	1358.—
Bruselj	—	—	—	—
Budimpešta	—	991.63	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.03	803.03	801.53	801.10
London	276.60	277.40	277.—	277.04
Newyork	56.76	56.96	56.86	56.865
Pariz	—	223.07	—	—
Praga	168.16	168.96	168.56	168.47
Trst	297.60	299.60	298.60	298.50

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47875, Kodanj 189.87, London 34.55375, Milan 37.215, Newyork 709.30, Pariz 27.81, Varšava 79.55. Valute dolarji 709.40, lira 37.42, dinar 12.45, češkoslovaška krona 21.015, franc. frank 27.90.

Praga. Devize: Lira 178, Belgrad 59.50, Pariz 132.75, London 164.70, Newyork 33.75.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.35, London 277.25.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred. zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 87.75—90.25, vojna odškodnina aranž. 439.50—440, Hrv. esk. 45, Kred. 85, Hipo 59.50—60.50, Jugo 88.85—88.60, Prištediona 950—955, Ljublj. kreditna 126—130, Narodna banka 68.50, Srpska 145—146, Zemaljska 140—150, Šećerana 465—486, Gutmann 211—211.50, Slavex 108, Slavonija 11, Danica 140, Isis 31—35, Trbovlje 477.50—484, Drava 385, Vevče 105—107, agrari 55.50, Ragusea 445—460, Caza 438—440, julij 442—443, avgust 446, sept. 450—504.50, dec. 465—467, Oceania 255, Brod vagoni 875—975.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 81.55, Živno 109.40, Hipo 7.40, Alpine 41.10, Greinitz 3.50, Leykam 9.50, Trbovlje 59.50, Ruše 32.50.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Tendenca neizpremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni tramov, monte, fko vag. naklad. postaja, po 230.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt-: pšenica baška 78-79 kg 2% 392—395.50, nova za julij 310—312.50, avgust 305—310, moka 0 g, vag. bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 525—530, koruza nova 332.50—335, oves bački 307.50—310. Tendenca slaba. Zaključeno 5 vagonov pšenice.

Novi Sad. Pšenica bač. 277—282, bač. potiska 245—250 (nova), ban. 255—260 (nova), srem. 250—255, ječmen bač. 200—205, ban. 200—205, srem. 194—202, koruza bač. 295—300, sr. 295—300, moka 00 gg 460—470, št. 2 440—450, št. 5 430—440, št. 6 415—425, št. 7 340—350, št. 8 230—240, otrobi bač in srem. 205—210, ban. 200—205. Promet: pšenice 75 vag., koruze 71 vag., otrobov 6 vag., skupaj 152 vagonov.

Budimpešta. Tendenca čvrsta. Pšenica okt. 29.08, 29.12, zaklj. 29.12—29.14, marec 31.28, 31.34, zaklj. 31.36—31.38, rž okt. internacionalna 28, okt. 25.04, 25, marec 26.96, 27.08, zaklj. 27.08—27.10, koruza julij 28.80, 28.86, maj 25.18, 25.22, zaključek 25.22—25.24.

Žalna slovesnost Ruske Matice pod Vršičem

Kranjska gora, 8. julija.

Pri leseni »ruski cerkvici« pod Vršičem in na grobu neznanega vojaka-Rusa se je danes vršila izredna žalna slovesnost, ki jo je priredila Ruska Matica v Ljubljani. Na tisoče bivših ruskih ujetnikov je bilo namreč za časa vojske leta 1915. zaposlenih pri gradnji nove ceste iz Kranjske gore čez Vršič v Trento, ter jih je pri tem delu radi izrednih težkoč in mraza ter gladu mnogo pomrlo, ob neki priliki pa jih je 150 podsul plaz. Ti ruski ujetniki, ki so prebivali v bornih, strganih barakah v sedlu pod Vršičem, vsi premraženi in lačni, so si tedaj zgradili sami tudi lično, leseno cerkvico z dvema stolpoma, obitima s smrekovim lubjem. Pred kapelico je zdaj tudi grob neznanega vojaka. Tu se je zbralo danes lepo število Rusov, ki bivajo v Jugoslaviji, pretežni del iz Ljubljane. Ruska Matica je položila na grob ter v kapelico svež venec. Prišel je tudi predsednik podružnice R. M. iz Novega Sada, ki je v njenem imenu položil na gomilo lep venec. Vsa kapelica, grob in okolica je bila okrašena po prizadevanju nekaterih prijateljev R. M. iz Kranjske gore. Po ganljivi žalni molitvi, ki jo je opravil pravoslavni prota, g. Dimitrije Jankovič, in med katero je prepeval ruski pevski zbor, je govoril na grobu v imenu centralne R. M. v Ljubljani g. univ. prof. Bilimovič. Govornik se je v svojem govoru, ki je mnoge izmed navzočih ganil do solz, spominjal svojih številnih pokojnih bratov, ter med drugim naglasil, da je to prvič, da se večje število Rusov na tem pokopališču spominja svojih trpečih, za njih svobodo umrlih bratov. »Ti vrli naši bratje, ki so se borili in mrli za svobodo slovanskih narodov, so pač tem do svobode pripomogli, toda nam samim Rusom, matjuški Rusiji te svobode niso mogli dati... Zato smo mi tu, daleč od domovine, zato je še mnogo ostalih naših sonarodnjakov raztresenih širom sveta, ker so vrata naše domačije zaprta za nas... in zato je prav, da smo se danes tu zbrali, da počastimo spomin naših borcev, naših herojev. Prav je, da je navzoča tudi naša mala deca, da vidi, kje povsod trohne kosti ruskih mučenikov, da vidi in spozna in zaživi v misel, da bo tudi Rusija enkrat svobodna domovina za vse Ruse. V ta dan verujem, verujte tudi vi vsi, deca moja, ki še rastete in zorite in ste sami najzgovornejša priča naših bridkih dni, ki ste žrtev tragike ruskega naroda.« Ta dan mora priti in bo prišel; če ga ne dočakamo mi, vi ga boste prav gotovo!« — Cela slovesnost, ki se je pričela ob pol 12 dopoldne, je prav lepo potekla in je tudi na ostale številne turiste, ki so prisostvovali, napravila ganljiv, sočustvujoč vtis.

Sveta življenje in vrvenje

Najsevernejši rudnik na svetu

Longyear City na Spitzbergih je rudniško mesto, ki ga je pričaral na mrzli polarni otok ameriški dolar. To je najsevernejše mesto na svetu. Tam, kjer so se preje plazili skozi polarno noč le severni medvedi kot edina živa bitja, je zraslo mesto, katerega električna luč odseva v polarnem snegu. Brezžična postaja veže mesto s civilizacijo. Njeni prebivalci dobivajo vsak dan najvažnejše novice iz sveta v dnevniku, ki ga izdaja upravitelj brezžične postaje. To so s strojem napisane pole, ki se dele brezplačno.

Longyear City pa ne napravlja ravno sijajnega vtisa. Široka glavna pot vodi med sivimi, dvonadstropnimi barakami, ki so zgrajene iz močnega norveškega lesa, da branijo pred polarnim mrazom. Vendar je mesto zgrajeno v praktičnem ameriškem zmislu. Kanalizacija, vodovod in električna luč so blagodati, pri katerih se ni štedilo. Longyear City je gotovo najzdravejše mesto na svetu. Na Spitzbergih ni nikakih bacilov in zdravnik tam nima drugega dela, kakor da čita in se zabava.

Američani so se začeli zanimati za polarni otok, ki je bil brez gospodarja, v prvih letih 20. stoletja. Premog so bili Norvežani na Spitzbergih odkrili že preje, toda šele leta 1890 je začela neka norveška družba s poizkusnim kopanjem v Adventskem zalivu na zapadni strani Spitzbergov, kjer leže najbogatejši skladi. Norveški kapital je bil pa kmalu izčrpan. Po prizadevanju nekega Norvežana se je začel zanimati za stvar bogati kalifornijski lastnik rudnikov Edvard Longyear, ki je poslal v Adventski zaliv enega prvih ameriških inženjerjev Edvarda Munroe. Ustanovila se je močna ameriška družba »Arctic Coal Co« za izkoriščanje spitzberških premogovnih zakladov. Uvedli so velikopotezen rudniški obrat in v teku nekaj let je zraslo v zalivu rudniško mesto — Longyear City. Inženjer Munroe pa ni doživel sadov svojega dela; našel je smrt pri Hock van Hollandu leta 1908., ko se je tamkaj potopila njegova ladja.

Komander Byrd s cedilom za morsko vodo.
Znameniti oceanski in polarni letalec Byrd je iznašel enostaven aparat, ki s precejanjem izpreminja morsko vodo v čisto pitno vodo Iznajdba je največjega pomena posebno za ponesrečence na morju, ki ostanejo v čolnih ali na razbitinah brez pitne vode.

S pravo ameriško energijo se je delalo v Longyear City. Med drugim so zgradili 10 km dolgo železnico. Moderna ameriška vrtala so se globoko zagrizla v premogove sklade in mnogo stotisoč ton premoga so že izvozili. Ves obrat, tudi na železnici, je električen. Cela več kilometrov dolga proga od Adventskega zaliva do Green Harbourja je tako rekoč eno samo premogovno polje; vendar je pa kakovost premoga zelo različna. Spitzberški premog, ki ima dosti žvepla in pušča malo pepela, so l. 1909 prvič poizkusili na norveških državnih železnicah in ugotovili, da je izvrsten; od tedaj ga stalno uporabljajo. Prvi redni obrat v rudnikih Adventskega zaliva so otvorili pozimi 1909, ko je prezimilo gori 300 do 400 delavcev. Ko so Spitzbergi po Versailleskem miru pripadli Norveški, je močna norveška družba »Store Norske Spitzbergen Kulkompani« kupila od Američanov premogovnike in vso ostalo lastnino. Obenem so dobili Spitzbergi svoje staro norveško ime Svalbard.

Letna produkcija premoga v Adventskem zalivu znaša približno 2.5 milijona kron. Razen Store Norske Spitzbergen Kulkompani kopljejo na Spitzbergih premog še tri druge norveške družbe. Norveška država je izplačala družbam doslej približno 20 milijonov kron podpore, ker drugače ne bi bile mogle izhajati, posebno izpočetka. Tudi na otoku Bjoerne so bogati skladi premoga.

Na Spitzbergih prezimuje sedaj stalno 1000 mož, večinoma ljudje iz severnih krajev Norveške, ki so proti arktičnemu podnebju najbolj odporni. Delavci stanujejo v dobrih lesenih barakah. Imajo tudi cerkev in šolo. Civilno državno oblast zastopa en sam državni uradnik, takoimenovani »sösselmand«. Pomorski promet s Svalbordom je mogoč le v mesecih od maja do oktobra; ostali del leta je otok popolnoma ločen od ostalega sveta. Norveški lovci so po več let prezimovali na otoku. Najbolj znani pa so Spitzbergi kot izhodišče ekspedicij na severni tečaj.

Kako izdaja sovjetska mladina svoj denar

Petrograjski zdravstveno-prosvetni svet je v enem izmed delavskih okrožij zbral podatke o tem, za kaj porablja delavska mladina svoj zaslužek. O uspehih poroča »Krasnaja Gazetta«, ki pravi, da je splošni znak to, da med mladimi ljudmi ni nikogar, ki bi varčeval. Noben delavski omladinec nima kakih prihrankov, pač pa imajo mnogi velike dolgove, ki naraščajo tembolj, čimbolj se dvigajo njihove plače.

Skoraj vsi izprašani delavci so izjavili, da jim mesečni zaslužek ne zadostuje ne za hrano ne za obleko. Naraščaj izpreminja velik del svojega zaslužka v dim. Zapuši mesečno po 8 rubljev, a nekateri celo 15 rubljev, to je celo četrtino od mesečnega zaslužka. Za alkohol gre mesečno povprečno po 4—5 rubljev; posamezniki pa zapijo mnogo več.

Bruseljski bankir Alfred Löwenstein,
ki je te dni med poletom iz Londona v Bruselj padel ali skočil v Kanal in ga doslej še niso našli. Löwenstein je imel več lastnih letal in je navadno potoval po zračni poti.

S perilom je delavska mladina jako slabo preskrbljena. Fant, ki bi imel pet parov belega perila, je zelo redek; zato pa je tem več takih, ki imajo samo po dva para belega perila. Zelo malo se naroča ta mladina tudi na liste in časopise.

Delavska dekleta so na prvi pogled nekoliko bolj varčna nego fantje. Nekatere zaslužijo mesečno tudi do 60 rubljev in vlagajo v hranilnico do 17 rubljev mesečno. Povprečna višina dolga znaša pri delavkah dvakrat manj nego pri delavcih; delavke so tudi jako vestne pri plačevanju dolgov. Vendar so tudi dekleta na svoj način zapravljiva, ker trošijo svoj denar za lepotila, svilene nogavice in sladkarije. Lepotila in manikira stanejo petrograjsko delavko mesečno 20 kopejk do 5 rubljev in kakor se dviga njena plača, tako se dvigajo ti njeni izdatki.

Za perilo se tudi delavke ne brigajo veliko. Delavka, ki zasluži mesečno 130 rubljev, je imela samo tri pare belega perila. Vse delavke trošijo zelo mnogo za slaščice. Neka delavka, ki zasluži mesečno 90 rubljev, izdaja za slaščice mesečno 10 rubljev, za vso ostalo hrano pa 20 rubljev.

Po vsem tem se sovjetska mladina ne razlikuje dosti od ostale mladine v Evropi.

Radio v domu in šoli

V okviru kulturne razstave v Brnu se je 29. marca vršil radijski kongres, ki se ga je udeležilo 20 klubov iz vseh delov Češkoslovaške. V celi Čsl. republiki je vsega 224.000 radioamaterjev. Od tega odpade na Prago 144.000, na Brno 41.000, na Bratislavo 12.000 in na Košice 4000. Kongres je zahteval, da naj se uvede radio po vseh šolah; postaje naj ustanove občine na svoje stroške, kakor so že uvedle občinske ljudske knjižnice. Na srednjih in strokovnih šolah naj se uvedejo radijski tečaji, zgradi naj se velika odpošiljalna postaja za celo državo. Ravnatelj Radio-journala dr. Sourek je izjavil, da se še letošnjo jesen uvede radio po šolah. Zastopnik prosvetnega ministrstva je naznanil, da pripravlja čsl. vlada nivelizacijo zakona o radiofoniji in da se sploh odpravijo razni predpisi, ki ovirajo čim večje razširjanje radija.

Pilot Risticz,
ki s svojim tovarišem Zimmermannom v drugo poizkusi oteti italijanski rekord v trajnem poletu z 58 urami in 37 min. Poslužuje se Junkerjevega letala W 33. Prvi polet je moral po 17 urah prekiniti.

Družabnica cesarice Elizabete umrla

Na Dunaju je v popolni osamljenosti umrla družabna dama in mnogoletna zaupnica pokojne cesarice Elizabete, Ida pl. Ferenczy. Ta Madjarka je na zanimiv način prišla v cesaričino službo. Elizabeta, ki je bila Ogrom zelo naklonjena, je nekoč izrazila željo, da bi dobila madjarsko družabnico. Predložili so ji listo s šest imeni, na kateri je pa potem na nepojasnjen način bilo kot zadnje še sedmo ime: Ida pl. Ferenczy iz Kecskemeta. Cesarica je zahtevala sliko ravno te dame in ko ji je slika ugajala, so Ferenczyjevo poklicali na Dunaj. Poslej se Ferenczyjeva ni več ganila od cesarice, kateri je postala zaupnica in prijateljica. Pravijo, da je imela Ferenczyjeva pri sklenitvi nagodbe z Ogrsko l. 1898. velik delež. Slučaj je hotel, da je šla cesarica 10. sept. 1898 v Ženevi iz hotela Beaurioage v pristanišče, ki je bilo oddaljeno le nekaj korakov, brez Ferenczyjeve, s katero sta se sešle na ladji, ko je Elizabeta že nosila v prsih smrtno rano. Ko je Elizabeta izdihnila, je Ferenczyjeva rekla: »Sedaj sem umrla tudi jaz.« Umaknila se je v samoto in živela do smrti sama zase.

Kardinal Frühwirth — biseromašnik.
Bivši monakovski nuncij kardinal Andrej Frančišek Frühwirth, ki zavzema sedaj važno mesto v Rimu, je slavil te dni svoj biserni mašniški jubilej. Jubilant je po rodu Avstrijec in je bil pred 60 leti v Gradcu v mašnika posvečen.

Svetilnik za zračni promet

Na najvišji točki Broadway-Templa v Newyorku, ki je 36 nadstropij visok in se dviga 700 čevljev nad morsko gladino, bodo postavili ogromen svetilnik za letalce. Svetilnik, ki ga daruje bankir inžener Karel pl. Bobs, bo nosil ime »Commander Richard Evaly-Byrd-Bencon«. Svetil bo v obliki ogromnega križa z močjo 500 milijonov sveč in bo nad 100 milj daleč viden. Ta svetloba bo prodirala tudi gosto meglo. Stroški za svetilnik bodo znašali 100.000 dolarjev.

Drugi Landru — Peter Rey,
ob dohodu v Marseille. Rey je v Marseille-u in Alžiru umoril veliko število žensk in se polastil njihovega imetja. Ko so mu prišli v Marseille-u na sled, je pobegnil v Alžir, kjer so ga pa kmalu izsledili in s parnikom »Gouverneur Journart« v spremstvu močne straže pripeljali naza v Marseille. Sedaj ga čaka odgovor pred sodnijo, javnost pa nova, žalostna senzacija.

Tudi železnice pojdejo počivat

Švedska je v zadnjih desetletjih zgradila najlepše moderne ceste na svetu, ki so pravi raj za turiste, ki pripeljejo s seboj na počitnice tudi svoj lastni avto. A ne samo tujci, marveč tudi Švedi sami so se v toliki meri oklenili avtomobilskega prometa, da imajo danes največ avtomobilskih zvez. Naravno je, da se to na železnicah zelo čuti. Tako je najstarejša švedska železnica Hoer—Hoerby pred kratkim prosila vlado za dovoljenje, da sme obrat ustaviti in progo razdreti. Njeni vlaki so večinoma popolnoma prazni, ker se ves osebni in tovorni promet razvija z avtobusi.

Stomilijonsko dedščino odstopili državi

Angleški zakladni minister je te dni naznanil parlamentu, da sta Lord Inchchappe in njegova žena s preostalimi jima otroci sklenila, da prepuščata delež svoje hčere Miss Elsie Mackay, ki je ponesrečila letošnjo spomlad, ko je hotela z letalcem Hingeliffe-om preleteti Atlantski ocean, državi. Ta delež znaša 500.000 funtov šterlingov (približno 140 milijonov dinarjev) in naj se porabi za znižanje državnega dolga. Družina predlaga, da naj se znesek za 50 let obrestonosno naloži, da bi se mogel potem plačati ves državni dolg.

Gosp. Modrijan ima živali rad, toda . . .

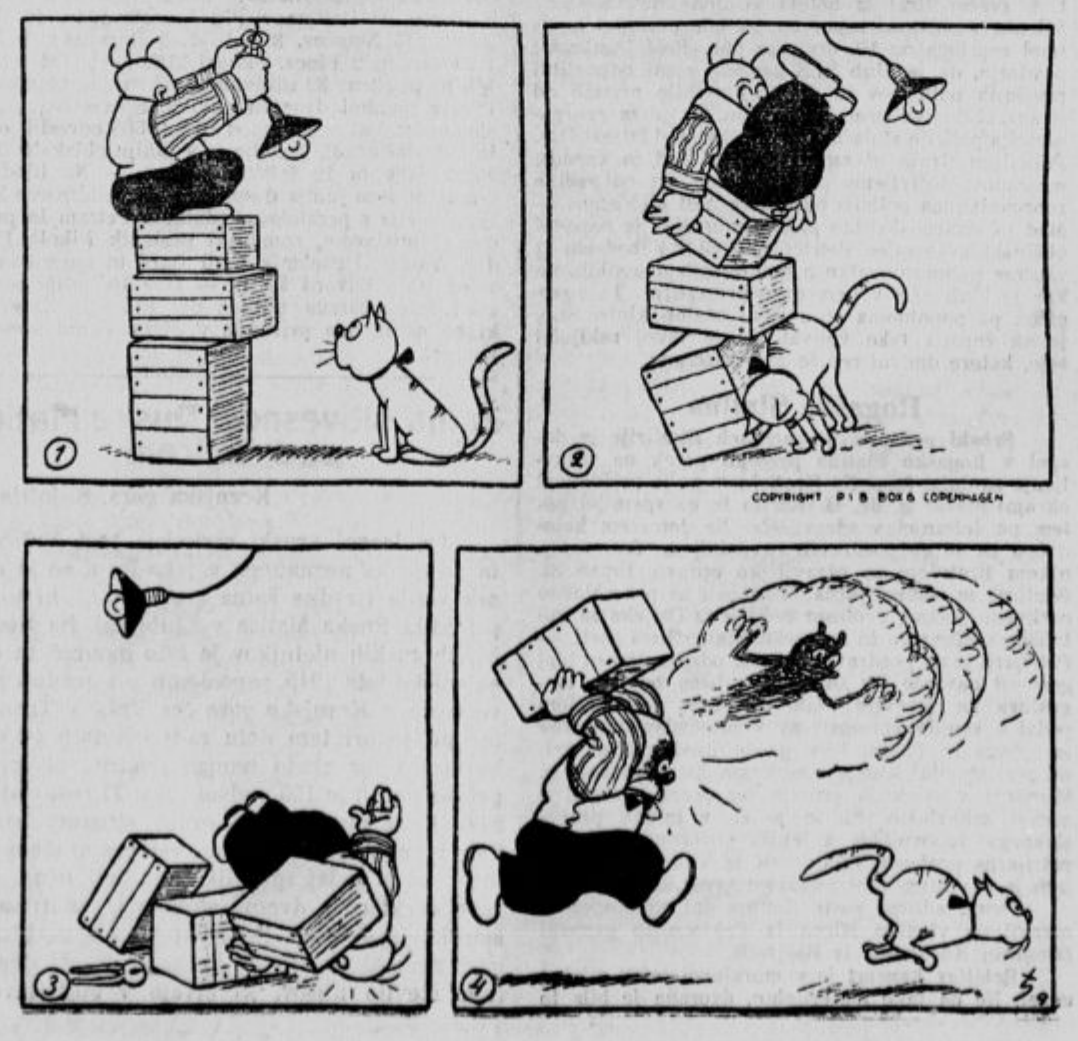

Za duha in srce

Oton Župančič v Londonu

V Londonu, dne 8. julija 1928.

Današnji dan je bil za londonske Slovane, v prvi vrsti za tukaj živeče Jugoslovane in za Jugoslavijo se zanimajoče Angleže, dogodek.

Na svojem povratku iz Osla, kjer je zastopal na svet. kongresu Penklubov Penklube v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, se je ustavil naš pesnik Oton Župančič tudi v Londonu. Na povabilo londonskega jugoslovanskega instituta, čigar tajnik je naš znani prijatelj dr. Seton Watson, se je vršilo danes popoldne ob 3. uri popoldne dobro obiskano predavanje O. Župančiča v prostorih imenovanega instituta. Uvodoma je pozdravil goste tajnik dr. Seton Watson, nakar je izpregovoril ravnatelj instituta Sir Bernhard Pares, profesor ruske zgodovine, ki je povdarjal, da je to društvo izprva gojilo zlasti angleško-ruske stike, sedaj po vojni pa posveča mnogo pažnje angleško-jugoslovanski vzajemnosti. Naš poslanik v Londonu, g. minister Djurić, je potem v angleškem jeziku predstavil pesnika občinstvu povdarjajoč, da je Župančič najboljši slovenski in morda tudi jugoslovanski lirik novejše dobe. Nato je povzel besedo O. Župančič, ki je uvodoma začel v francoskem, nato pa v slovenskem jeziku nadaljujoč razvijal naslednje misli: Prihajam prvič v London kot zastopnik najmanjšega izmed treh ujedinjenih bratov. Kaj so Slovenci? Najmanjša veja komaj ujedinjenega jugoslovan. naroda so. Bili so ves čas v stikih s tujim svetom, v stikih, ki so bili koristni, a deloma tudi škodljivi, zlasti v narodnem oziru. Prve začetke slovenske literature srečamo v 10. stoletju, nato sledi dolga vrzel. V času reformacije naš jezik ponovno oživi in zopet sledi za nekaj časa prazna doba. Nato se pojavi kot zvezda Prešeren. In s tem velikim vrhom se prične pri nas šekspirska tradicija. Prešeren je bil prvi, ki se je zanimal za angleško literaturo in Šekspirja. (Byron: Parizina.) Pozneje pri nas Šekspirja niso več pozabili. Do prevajanja pa takrat še ni prišlo, ker so naši pisatelji morali orati še ledino in so bili zaposleni z narodno probujevalnim delom. Še le ko smo v 70 in 80. letih dobili gledališče, je prišel poleg Schillerja, Goetheja in Moliera tudi Shakespeare na naš oder. Vendar se prav udomačiti ni mogel. Prevajalci so bili bolj rokodelci nego umetniki, prevajali so večinoma iz nemščine. Zasluga teh prevajalcev pa je, da so nas seznanili s Šekspirjem. Avtorji so se sami zavedali tega nedostatka, zato ti prevodi tudi niso izšli v tisku. Prvi prevod, ki je bil poraben za oder in tisk, je Cankarjev Hamlet. Dasi je Cankar prevajal iz nemščine, je izredno dobro zadel finese Šekspirjevega jezika. — Poleg Hamleta, ki je šel neštetokrat čez naš oder, je Cankar prevel še Romea in Julijo. To delo uprizorimo v bodoči sezoni. Ko sem pred osem leti prevzel v našem gledališču dramaturške posle, sem si postavil kot smernico, da ni narodnega gledališča brez klasične drame, klasična drama pa je in ostane za človeštvo Šekspir. Takrat sem imel na razpolago le oba Cankarjeva prevoda, vse drugo je bilo neporabno. Tako sem se moral lotiti prevajanja sam. Prevel sem doslej deset del. Vsa so imela na odru najlepši uspeh. Ljubljana šteje Šekspirja med najbolje priljubljene avtorje. Kadar hočemo napolniti gledališče, igramo Hamleta (Navdušeno ploskanje). Kakšen princip sem si postavil pri prevajanju? Pravi Šekspir je samo eden in ta je angleški. Vendar je za večino naših ljudi nemogoče, da čitajo Šekspirja v originalu, zato so potrebni prevodi. Razen tega vsebuje Šekspir toliko občečloveškega, toliko lepega, da bi bila škoda, če tega ne bi bil deležen tudi naš narod. Moji prevodi niso akademski. Dasi mi je vsaka Šekspirjeva beseda sveta in jo skušam prestaviti točno, se vendar pri vsakem stavku vprašam, kako bi to povedal Šekspir, če bi bil rojen Slovenec. — Danes se v Jugoslaviji trudimo trije, da prevedemo Šekspirja in sicer v Belgradu Stefanović, v Zagrebu Bogdanović, v Ljubljani pa moja malenkost. Slovenski jezik je za prevajanje Šekspirja izredno prikladen, to pa radi svojega ritma in kratkosti izrazov, v čemur je zelo podoben angleškemu.

Predavanje, ki ga je sproti prevajal naš znani rojak Lavrin, profesor za rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu, je napravilo zelo ugoden vtis. Angleško občinstvo se je zlasti zanimalo, katere moderne angleške pisatelje čitajo Slovenci in če so na našem gledališču tudi poskušali predstaviti Šekspirjeve drame v modernih kostumih kakor drugod. Župančič pa jim je odgovoril, da se bo Šekspir v modernih kostumih kmalu preživel, v prvotnih, nemodernih pa bo ostal vedno moderen. Nato je še čital prizor iz najnovejšega prevoda (Katarina), kar so Angleži poslušali s posebnim zanimanjem.

Po predavanju in debati o naši moderni literaturi je bila čajanka, ki jo je priredil slovanski institut.

Nocoj je O. Župančič častni gost londonskega Penkluba, jutri popoldne pa mu priredi naš poslanik Djurič čajanko, h kateri so povabljeni mnogi odlični gostje londonskih krogov.

Pred dvema letoma, prav v tem času, so bili slovenski dijaki v Londonu, ki so vzpostavili žive stike z angleškim narodom, danes časti London enega izmed najjačjih zastopnikov našega naroda. Sčasoma nam postane tudi London bližji kot sta nam blizka Praga in Pariz. Dr. I. K.

Prva treznostna skupščina na Kumu

Dne 7. julija se je zbralo nad 50 dijakov abstinentov, delegatov vseh slovenskih srednješolcev in se je z velikim zanimanjem udeležilo treznostnega tečaja, ki sta ga vodila dr. Jos. Jeraj in prof. Lojze Pavlič. Z navdušenjem je bil sprejet predlog, da se naj na vseh srednješolskih zavodih ustanovi krožek trezne mladine »Jutranja zarja«.

Na Kumu in na gričih Posavja in Dolenjske so bili pripravljeni kresovi, ki naj bi zvečer glasno naznanjali Slovencem Ciril-Metodovo in treznostno proslavo na Kumu. Temni oblaki so se začeli zbirati in so Kum, Dolenjsko in Posavje zagrnili z neprodirno meglo. Sledeča nevihta, ki je trajala vso noč, je onemogočila tisočim naznanjenim posetnikom obisk treznostne proslave. A kljub hudemu nalivu je imelo nad 1500 ljudi pogum, da so prišli manifestirat na Kum za trezno in zdravo življenje.

Železničarska godba iz Zidanega mosta je neumorno svirala in je premražene in premočene treznike spravila hipoma v sveto in veselo razpoloženje. Služba božja se je vršila po programu, ob 11 je otvoril na prostem zborovanje prof. Lojze Pavlič in pozdravil vse zastopnike stanov in treznostnih društev. Prisrčne pozdrave sta poslala po svojih škofijskih delegatih ljubljanski in mariborski vladika, tabor na Kumu so pozdravili: Sveta vojska in Oblastno središče Trezne mladine iz Ljubljane, društvo za gojitev treznosti iz Murske Sobote in Duh. protialkoholna zveza za Slovenijo.

Na svoj originalen način je šaljivo tolmačil Lojze Sunčič iz Rogaške Slatine abstinentno organizacijo šolarjev »Mlade junake«. Z gromovitim glasom je nastopil prof. Lojze Pavlič in poudaril, da so bili leta 1918. slovenski železničarji tisti, ki so rešili ob razsulu Avstrije Slovenijo propada s svojo požrtvovalnostjo, ko so vozili preko našega ozemlja podivjano soldatesko, sedaj po desetih letih pa naj prav tako začno reševati slovenski narod pred polomom, ki ga povzroča vsakdanje uživanje opojnih pijač. Slovenski železničarji slove po celi državi po svoji disciplini, točnosti in požrtvovalnosti, naj še zaslovijo po treznosti.

G. Lojze Zalar iz Vidma pri Krškem, ki že štiri leta uživa samo sadno hrano, je v mičnih zgledih opisal, koliko gorja povzročajo pivske razvade na deželi in je podal praktične smernice za treznostno gibanje med kmetskim ljudstvom. G. prof. Peter Kovačič iz Celja je opisal gorje trpinov-rudarjev, ki pijejo največ iz obupa, radi slabih socialnih razmer, izkoriščani po bresrčnem kapitalu in je podal moder navod, kako si naj premogar s treznim življenjem izboljša svoj žalosten socialen položaj.

Po uspelem zborovanju je prof. Lojze Pavlič na šaljiv način zaključil treznostno skupščino in pozval vse navzoče, da se naj leto osorej ob boljšem vremenu in ob še večji udeležbi zbero na divnem Kumu prav vsi abstinenti, trezniki in tudi oni, ki danes še blodijo in pijančujejo. Prelep razgled popoldne je zborovalce navdušil, da so sklenili, da bodo imeli še večkrat pogum priti na treznostni Kum. Po končani skupščini je dijaštvo obiskalo Svibno in Piatnikovo papirnico na Njivicah, Mirijin dvor v Radečah in se radostno razšlo z željo, da bi se take skupščine vršile odslej vsako leto na Kumu.

Sport

OBČNI ZBOR JUGOSLOVANSKE ZIMSKO-SPORTNE ZVEZE.

V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršil VI. redni letni občni zbor Jugoslovanske zimsko-sportne zveze.

Občni zbor je otvoril podpredsednik univ. prof. dr. Jesenko, ki je očrtal krasen razvoj zimskega sporta pri nas, ki se stopnjuje od leta do leta in je letos dosegel lepo višino. Dočim smo leta 1922. imeli kvečjemu kakih 30 smučarjev, je doseglo leta 1928. to število že več tisočev, ne računajoč pri tem vojaštva, ki tudi vztrajno goji zimski sport.

Tajniško poročilo je podal glavni tajnik gosp. Gorec. Organiziranih je sedaj v zvezi 31 klubov. Sezona je bila letos uspešna, kljub temu da ni bilo povoljnega vremena. Razveseljivo se razvija sport tudi v Mariboru in postaja Pohorje vedno bolj priljubljeno smučarjem. Glavne smučarske le antante v Tatrah 4. mesto. Sankaški sport pa na Pohorju, v Bohinju pa znatno manj.

V letošnji sezoni so naši smučarji obiskali tudi Avstrijo in Švico, dočim tujih smučarjev k nam ni bilo. Šolska mladina se ponekod vneto oprijemlje smučarskega sporta, na primer v Koprivniku. Med vojaštvom se smučarstvo ugodno razvija in je naše vojaštvo doseglo na tekmah Male anatnte v Tatrah 4. mesto. Tankaški sport pa zaenkrat še ni predmet večjega zanimanja.

Tajnik nato omenja udeležbo naših tekmovalcev na olimpijadi v St. Moritzu, kjer je dosegla naša vrsta prav ugodne rezultate, znatno boljše kot na prejšnji olimpijadi v St. Moritzu.

Za leto 1930 pripravlja JZS mednarodno smuško tekmo v Bohinju pri Sv. Janezu, združeno s tekmami Male antante.

Blagajniško poročilo je podal g. Komar. Nato je bil vsemu odboru soglasno izrečen absolutorij.

Pri nadaljni točki dnevnega reda je bilo sklenjeno, da ostane sedež JZS v Ljubljani. Poročilo smučarske sekcije je podal g. Gnidovec, poročilo drsune sekcije pa inž. Bloudek.

Pri volitvah v odbor je bil z vzklikom izvoljen za predsednika g. dr. Ivo Pirc, za podpredsednika univ. prof. dr. Jesenko, za glavnega tajnika g. Joso Gorec, za pomožnega tajnika g. Anton Bervar, za blagajnika g. Janko Komar ter več odbornikov.

Novi predsednik dr. Ivo Pirc se je v daljšem govoru zahvalil za izvolitev ter obljubil, da bo zvesto skrbel za razvoj zimskega sporta in povzdig JZS.

Sprejet je bil nato predlog, da uvede JZS poseben smuški znak, ki se bo podeljeval onim zimskim sportnikom, ki bodo dosegli v sportu posebej predpisane in sistematično določene zimskosportne uspehe. Znak bo v treh stopnjah: v zlatu, v srebru in bronu. Po sprejetju pravilnika glede podeljevanja tega znaka je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

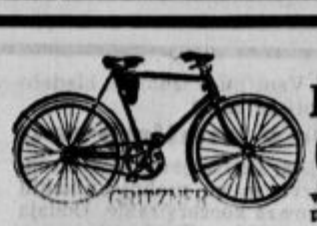
Najboljše
kolo
Gritzner
vam priporočamo po znižani ceni ter najboljši

Dubied
pletilni stroj samo pri
Josip Petelinc
Ljubljana
v vodi poleg Prešernovega spomenika

OTVORITEV NOVEGA NOGOMETNEGA IGRIŠČA V MARIBORU.

V nedeljo popoldne je bilo na svečan način otvorjeno drugo nogometno igrišče v Mariboru, sportni prostor SK Železničarja. Za svoje igrišče si je izbral SK Železničar prostor tik vojašnice kralja Petra, oddaljen pet minut od središča mesta. Prostor, ki so ga člani zgradili sami, je jako lepo izdelan, ograjen s plotom. Žal le, da dimenzije prostora niso dopuščale gradnje malo večjega igrišča. S tem nočemo reči, da bi igrišče ne odgovarjalo predpisani velikosti, toda v primeru z drugimi prostori je nekoliko manjše.

K otvoritvi se je zbralo lepo število ljudi, vkljub temu, da je nogometna sezona že minula. Med drugimi so otvoritvi prisostvovali veliki župan mariborske oblasti g. dr. Schaubach, zastopniki raznih oblasti in korporacij ter sportnih klubov. Ob pol 18 je izvršil svečano otvoritev predsednik SK Železničarja inž. Senica z nagovorom in pozdravom navzočih gostov. Moštvu Primorja je podaril lepo izdelano zastavico v klubskih barvah. Za njim je povzel besedo spremljevalec Primorja inž. Debelak, ki je podaril Železničarju zastavico svojega kluba. Za LNP je govoril mesto ravn. Tomana dr. Odon Planinšek, za ISSK Maribor g. Radovan Šepec in za MOLNP g. Nerat. Po pozdravnih govorih se je pričela nogometna tekma med

SK Primorjem in SK Železničarji

ki je končala z zasluženo zmago 1 : 4 (1 : 2) Ljubljančanov. Prvak Slovenije ni ustregel s svojo igro pričakovanzju publike, ki se je nadejala gotovo več od igre. Nekoliko krivde na tem leži tudi na majhnem prostoru, na katerem se gostje niso mogli vigrati. Železničarji so igrali jako dobro, le vratar bi bil lahko boljši. Sodil je mesto g. Fischerja g. Nemec. Med odmorom so se vršile rokometne in boks igre, ki so jih izvajali težki atleti SK Železničarja. Razen prvega moštva so gostovali tudi »juniorji« Primorja, ki pa so bili zelo ojačeni z rezervo. Igrali so z mladino Železničarja, ki je lahko ponosna na doseženi rezultat 4 : 3 v korist gostov.

* * *

S. K. Jadran. Ponovno se opozarjajo vsi oni, ki so bili vabljeni za danes zvečer ob 20 v Narodno kavarno, da se sestanka sigurno udeležijo. — Tajnik.

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljna beseda po 3 Din.

Rokodelski dom. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov ima danes ob 8 sestanek. K udeležbi vabimo člane in prijatelje društva.

Hranilnica mestne občine Brežice naznanja, da je umrl nje dolgoletni odbornik in velezaslužni predsednik ravnateljstva, gospod

Dr. Ljudevit Stiker

odvetnik v Brežicah

Blagemu, za naš zavod tako zaslužnemu pokojniku bodemo ohranili trajen spomin.

Brežice, dne 7. julija 1928.

Odbor.

V globoki žalosti naznanjava, da nama je najina edina miljena hčerka

Milica

v nedeljo ob 3 odhitela med božje krilatce, ko ji je vzcvetela komaj peta pomlad.

Pospremimo jo k večnemu počitku k Sv. Križu v torek ob 3. uri popoldne s Stare poti.

Ljubljana, Kodeljevo, dne 10. julija 1928.

Žalujoča Izidor in Mimi Valentin.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni soprog, predobri oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod

FRANC BREMC

ključavničar in posestnik

dne 9. t. m. po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 11. julija 1928 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Cegnarjeva ulica 12 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. julija 1928.

Marija Bremc roj. Trček,
soproga.
Marija Pirc roj. Bremc,
hčerka.
Josip Pirc, rač. svetnik oblast. odbora
zet.
Marija Pirc,
vnukinja.
Vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega naznanila. Mestni pogrebni zavod.

Pri hudi vročini Vam nudi izborno, hladečo pijačo znani

Piccoli-jev malinovec

vkuhan z najfinejšim sladkorjem; je naraven, brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih pridatkov za konzerviranje. Oddaja na drobno in veliko. Cena nizka.

Lekarna dr. G. Piccoli, Ljubljana,
Dunajska cesta.

Prva Belokranjska parna opekarna Zurc v Gradacu nudi vsako množino

la zidne opeke

franko vsaka postaja, konkurenčne cene. Glasom mnenja keramičnega inštituta opeka vzdrži 800° vročine — nadomestek šamota, po dosedajni izkušnji izvrstna opeka za topilne peči, pekarije itd. Zaradi bližine konvenira nakup z ozirom na nizko tel. tovornino. **Krajevni zastopniki se sprejmejo.**

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Razglas

Delavnica drž. železnic v Zagrebu najnujnejše rabi

strugarje za kovino.

— Ponudbe naj se pošljejo na upravo delavnice državnih železnic v Zagrebu.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili mojega nesrečnega očeta

Antona Dolžana
posestnika

na njegovi zadnji poti in pomagali njemu in meni v bridkih trenutkih, izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo.

Predtrg, dne 7. julija 1928.

Prof. DOLŽAN FRANC.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Delovodja

zmožen zidarskega in tesarskega dela, želi službe pri večjem ali tudi manjšem stavb. podjetju. S 5letno prakso, ter s primerno industrijsko izobrazbo. Cenj. ponudbe je poslati na naslov, kateri se dobi pri upravi lista ali pa na upravo »Slovenca« pod št. 6219.

Ekonom

z večletno prakso v vseh kmetij. predmetih i š č e službe oskrbnika - tudi vrtnarja. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Ekonom«.

Službo dobe

Vajenca

za slaščičarsko in medičarsko obrt, hrana in stanovanje v hiši, drugo po dogovoru, sprejme E. Stary, Krško ob Savi.

Ročne oblikovalce

za oblikovanje modelov, iščemo. Samo dobro kvalificirani delavci naj se takoj oglasijo v tovarni **Titan d. d., Kamnik.**

Učenko

za damsko krojaštvo se sprejme. Naslov v upravi Slovenca pod št. 6284.

Učenca

iz boljše hiše sprejmem v trgovino z mešanim blagom. - Zmožen mora biti slov., nemškega jezika in dober računar. Adolf Starkl, trgovec in hotelir na Bledu.

Vrtnarja

sposobnega, skrbnega in **zanesljivega** se sprejme kot samostojno moč ali se da lep velik vrtnarski vrt s cvetličnjaki strokovnjaku v najem. - Ponudbe z obširno navedbo zmožnosti na poštni predal 133.

Dva trg. pomočnika

vojaščine prosta, prvovrstna prodajalca, se sprejmeta v manufakturno trgovino M. K o k l, Kranj.

Hlapca h konjem

z dobrimi spričevali išče hotel Štrukelj. Prekmurci imajo prednost.

Pouk

Učenko

sprejme šivilja za perilo. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 6165.

Denar

Družabnika

tihega, s kapitalom Din 30.000 za dobičkanosno podjeje išče mlad trgovec. Ponudbe pod »Finansir« št. 6268 na upr.

Dijaki

2 dijaka nižješolca

sprejmem na dobro stanovanje. Gosposka ulica 3/p., Žagar.

Stanovanja

Komfort. stanovanje

4 sob, vse pritikline, se odda v Vzajemni posojilnici, Miklošičeva cesta.

Gospa

želi sobo, kabinet s kuhinjo ali samo veliko sobo za 1. avgust ozir. november. Plača do 600 Din. Ponudbe pod »Samo 1 oseba« na upravo.

1 ali 2 sobi

se oddasta čez počitnice mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6283.

Opremljeno sobo

z uporabo glasovirja in dobro postrežbo oddam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 6260.

Vnajem

Skladiščni prostor

v izmeri 40 m², pripraven tudi za delavnico, se odda: Dunajska c. 25. Več se izve v pisarni istotam.

Posestva

Vilo

ali hišo na Bledu kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Z vrtom«.

Kapitalistom

izborna prilika za nalaganje denarja. V velikem mestu Vojvodine se proda radi preselitve kompleks (velika stanovanjska hiša v glavni ulici, tovarniška poslopja, vrt itd.), deloma v tovarniški industriji (predelava lesa) kamnolomu, kompletna naprava za vinsko trgovino s 1000 hl posode. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod **75.000—6271.**

Kupimo

Kupim

dobro ohranjeno kolo. Ponudbe pod »Takoj« na upravo lista.

Harmonij

dobro ohranjen, kupim. Cena in opis naj se pošlje na Ivan Černe, Dovško, Rajhenburg.

Poizvedbe

Kanarček

je ušel z značko W S 17. Vrne naj se proti nagradi. Lovro Breceljnik, Vidovdanska cesta 2.

Prodamo

Sladkega sena

2000—3000 kg ima naprodaj Rudolf Kokalj, Petelinje, pošta Dol pri Ljubljani. Cena po dogovoru.

Gasilski voz

s 16 sedeži, nov, c e n o naprodaj. - Franc Iskra, Vič št. 16.

Motor

električni, 6 KS, 380 voltov, na vrtilni tok, malo rabljen, se takoj ugodno proda. Proda se 2—3 vagone zdravih, suhih bukovih drv. - Poizvedbe v upravi »Slovenca« pod: »Motor in drva« št. 6137.

Drva

suha, smrekova (krajniki in žamanje), imam vedno v zalogi po nizki ceni. - Dostavim tudi na d o m kamorkoli v Ljubljano ali bližnjo okolico. Pišite na naslov: Pavel B o ž n a r, les. trgovina, Polhov gradec pri Ljubljani.

Moderno jedilnico

prodam po zelo ugodni ceni in se priporočam slav. občinstvu za cenj. naročila vsakovrst. pohištva. - **Josip Štolfa,** mizarstvo, Krašnja, pošta Lukovica pri Domžalah.

Tovorni avtomobil

4 tonski, tipe Saurer, v jako dobrem stanju, naprodaj. Istotam se dobe razni posamezni deli za isti tip. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6167.

Svinčene cevi

400 m, 11 in 13 mm svetlobe, malo rabljene, prodam. Cena po dogovoru. A. K o š i r, Bistrica pri Tržiču.

Motorno kolo

»Puch« L. M., lahko, v dobrem stanju, 2 prestavi, dober tek, se proda. - Naslov v upravi št. 6181.

Malinov sok

izvrsten, pristen, dobite pri Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica.

Galanterija - Kopalne potrebščine - Nogavice

rokavice za dame, gospode in otroke. Srajce, ovratnike, kravate, sprehajalne palice, dežnike, telovadne majce. — **Kopalne** čepice, čevlje, hlače in oblekce za dame. — **Kompletne potrebščine** za krojače, šivilje, čevljarje, sedlarje in tapetnike — le pri

Josip Petelincu, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Naprodaj sta

2 udomačeni lisici po nizki ceni. Naslov pove uprava pod št. 6281.

Obrt

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrst. instrumentov različnih tvrdk, kakor tudi lastnih izdelkov. - Poseben oddelek za p o p r a v i l a. Uglaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge inštitute se izgotavljajo od moje tvrdke. Točna postrežba in zmerne cene tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev **R. Warbinek,** Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. nadstr.

Otomane

630 Din, povzetje 40 več, v zelenem ali rdečem goblenu Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča še popust Solidno delo. — **Rudolf Sever, tapetništvo, Marijin trg 2.**

Izletnikom in letoviščarjem

se toplo priporoča na novo opremljen hotel Starkl ob jezeru na Bledu. Prvovrstna kuhinja, dobra bizeljska vina. — Zraven hotela trgovina z mešanim blagom in stabilna Standard bencin pumpa.

Veletrgovina vina

išče sposobnega, popolno zanesljivega ter vpeljanega

zastopnika

za prodajo vina na debelo. Ponudbe z naznačbo pogojev, ter prepisi spričeval pod »Marljiv i pouzdan P-1050« na »Interreklam« d. d., Zagreb, Marovska 28.

Lanene tropine
in druga krmila
nudi najceneje
A. VOLK. LJUBLJANA
Resljeva cesta 24
veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah.
ČERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Razpis

Stavbni odbor za prezidavo starega šolskega poslopja in za zidavo nove dvodružinske stanovanjske hiše na Rakeku razpisuje **oddajo zidarskih, tesarskih, krovskih, kleparskih, mizarskih, ključavničarskih, steklarskih in pleskarskih del.**

Načrti so na vpogled pri g. Mlakarju na Rakeku, kjer se dobi tudi popis in pogoji. Pismene ponudbe je oddati v zapečatenih kuvertah najkasneje do 22. julija opoldne istotam. — Stavbni odbor si pridržuje pravico oddati dela, brez ozira na višino ponudbe.

Stavbni odbor na Rakeku.

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čaše in aparati znamke **WECK** za vkuhavanje najzanesljivejši in radi tega najcenejši.

Tovarniška zaloga **»WECK«** pri tvrdki

„FRUCTUS", Ljubljana, Krekov trg 10/I.
Celje: Josip Jagodič. — Maribor: Karl Lotz.

Razpis!

Občina Šmartno pod Šmarno goro razpisuje oddajo zidarskih, tesarskih, mizarskih in vseh drugih obrtniških del pri prezidavi in povečanju osnovne šole v Gor. Pirničah.

Pojasnila, popis, načrti in splošni pogoji so na razpolago pri krajnem šolskem odboru v Gor. Pirničah.

Pravilno kolekovane ponudbe je vložiti za vsa dela skupno ali pa za vsako stroko posebej, in sicer v zapečateni kuverti najkasneje do 22. julija t. l. ob 11. uri na naslov: Krajevni šolski odbor v Gor. Pirničah.

Krajevni šolski in gradbeni odbor si pridržujeta pravico do oddaje dela ne glede na višino ponudbe. O izidu oddaje se ponudniki pismeno obvestijo.

Občina Šmartno pod Šmarno goro.

Slovensko-srbohrvatski slovar
Sestavil dr. Albin Vilhar.
V platno vezan Din 70·—.

Srbohrvatsko-slovenski slovar
Sestavil dr. Albin Vilhar.
V platno vezan Din 60·—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

47

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Usta so ji šla še na zehanje, a ko je šinil prvi solnčni žarek ter razsvetlil polje in gozd, se je pričela otresati zaspanosti. Jasno jutro ji je prinašalo neko jako dobro slutnjo, z veseljem ji je napolnilo srce in zato je pričela živahneje gledati okrog sebe. Obljuboval se jim je res lep, topel in solnčen dan. V zraku je bilo slutiti prvi dih predčasne pomladi. Po izrednem mrazu in snegu so čez noč nastopili krasni, solnčni dnevi, ki so se jim vsi čudili. Ljudje so dejali, da je po novem letu zimo »kakor z nožem odrezalo«. Pastirji pa so napovedovali, da se zima ne vrne več, ker je živina preglasno mukala in prosila na pašo, kakor da bi že res bila pomlad. Po nižavah, gozdovih in na severni strani vzdolž obronkov ter potokov so ležale še velike snežene lise, a od zgoraj jih je pogrevalo solnce in izpod sneženega pokrova so tekli curki in potoki. V nižinah so se zbirali v velike mlake, v katerih se je kakor v zrcalu ogledovalo mokro, brezlistno drevje. Lepa ozimina se je svetlikala kakor zlato pod solnčnimi žarki. Včasih je zapihal močnejši veter, a bil je tako prožet z vedro toploto, kakor da bi pihal naravnost od solnca. Pihal je čez polja, delal valčke na vodah in stresal tisoče biserov s tenkih, črnih vejic.

Poplave so ovirale potnike, cesta je bila »kakor klej«. Šestorica konj je komaj vlekla težko kočijo; zato so se jako počasi pomikali. Čim više se je dvigalo solnce, tem topleje je postajalo. Panna Sieninjska je končno odvezala trakove s kožuhovino podložene kapuce, ki jo je porinila nazaj, in si pričela odpenjati podlasičji kožušek.

»Torej si se že ogrela?« je vprašala pani Vinicka.

»Pomlad je, tetica! Zares je pomlad!« ji je odgovorila.

Bi;la je tako lepa s svojo plavolaso, nekoliko razkuštrano glavico, ki se je prikazala iz kapuce, z veselimi očmi in rožnatim obrazkom, da so dobile Pongovskega surove oči milejši izraz. Nekaj časa jo je gledal kakor da bi jo videl prvič v življenju, potem pa je rekel napol njej, napol samemu sebi:

»No, saj si sama kakor pomlad! pri moji veri! Namesto odgovora se m uje nasmehnila.

»O, kako počasi se vozimo!« je rekla nekoliko pozneje. »Strašno slaba cesta. Ali ni res, gospod varuh, da _ mora počakati, dokler se poti vsaj malo ne osuše, kdor je namenjen na daljno pot?«

Pri tem je postal panu Gedeonu obraz zopet neprijazen. Nič ni odgovoril na vprašanje, temveč pogledal iz kočije in dejal: »Jedlinja.«

»Ali ne bi stopili v cerkev?« je vprašala pani Vinicka.

»Ne, in sicer prvič zato ne, ker bo cerkev gotovo zaprta: saj župnik je moral oditi v Przytyk. Drugič pa zato, ker me je hudo razžalil in mu še roke ne dam, če bi se srečala.

Potem pa je dodal: »Vas pa, gospa, in tebe Anulja, prosim, da se ž njim ne spuščata v nobene razgovore.

Za trenotek je nastopil molk. Tedaj pa se je zaslišalo za koč jo cmokanje konjskih kopit po blatu, ki je privrelo kakor izstreljeno na dan tam, kjer so iz njega potegnili konji pogreznjene noge. Potem so na obeh straneh kočije zadoneli glasovi: »Pozdravljeni! Pozdravljeni...«

To so bili gospodje Bukojemski.

»Pozdravljeni!« je odgovoril pan Pongovski.

»Gospod, ali se tudi vi peljete v Przytyk?«

»Kakor vsako leto. Menim, da tudi vi, gospodje, prihajate po odpustke?«

»Seveda!« je odgovoril Marko. »Saj se moramo očistiti svojih grehov, predno gremo na vojno.«

»Ali še ni prezgodaj za to?

»Zakaj bi bilo prezgodaj?« je vprašal Luka. »Vsega, kar smo dozdaj nagrešili, se jutri otresemo. Zato pa so odpustki. Vse pa, kar se še pozneje nabere, namže duhovnik odpusti in partikulo mortis, kadar bodo sovražniki blizu.«

»Najbrž ste hoteli reči in articulo, gospod?«

»To je vseeno, samo da smo se v redu spokorili!«

»Kaj mislite s tem, gospod?« je vprašal pan Pongovski, ki ga je zabaval ta razgovor.

»Kaj s tem mislim? No, to, da nam je pri zadnji spovedi župnik Viur naložil, najodmerimo drug drugemu po trideset udarcev. Mi smo si jih dali po petdeset. Mislili smo si namreč: če to tako diši Nebeškim Močem, — no! — pa jim privoščimo večjo porcijo!«

Tem besedam se je morala nasmehniti celo dostojanstvena pani Vinicka. Panna Sieninjska pa si je kar ves obrazek vtaknila v rokav, kakor da bi si hotela nosek pogreti

Luka je to videl. Tudi ostali bratje so zapazili, da je odgovor izzval smeh. Zato so umolknili in bili malo užaljeni. Nekaj časa je bilo slišati samo rožljanje verig pri kočiji, prhanje konj, cmokanje blata pod kopiti in krakanje vran, ki so v velikanskih jatah plavale v solnčni luči v smeri iz mestec in vasi proti gozdovom.

»Oho! Že vohajo, da bodo kmalu imele dovolj pečenke!« je rekel najmlajši Bukojemski, spremljajoč jih z očmi.

»O , na vojni imajo vselej bogato žetev! « je pripomnil Matevž.

»No, vojne še ne morejo vohati, ker je še daleč do nje,« je rekel pan Pongovski.

»Naj bo blizu ali daleč, izostane pa nikakor ne!«

»Odkod to veste, gospod?«

»Saj vendar vsi vemo, o čem se je govorilo na sejmiku in s kakimi pooblastili pridejo poslanci na sejm.«

LJUDSKA KNJIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. A. Sheehan, Nedlag. Povest trskega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Hanka, Lužiško-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hči cesarja Montezume, 32 Din, vez. 42 Din. — Storžek in njegovo burkasto življenje, 14 Din, vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otroci solnca, 24 Din, vez. 32 Din.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Terseglav.